

ELS TRES MAGS REPRESENTEN LA SEMPRESORPRENENT ACCIÓ DE DÉU

Portadors d'un missatge universal

La biblista Begonya Palau ens proposa apropar-nos a les figures dels mags d'Orient per descobrir-hi, de la mà de l'evangelista Mateu, un missatge universalista, d'obertura i de comunicació. L'episodi dels mags apunta a recuperar novament la valentia de sortir fora d'un mateix per difondre la llavor de la Bona Nova. Ningú no ha anunciat la gran novetat als mags, sinó que ells mateixos han estat els que s'han posat en moviment per trobar el que cercaven. Com escriu Begonya Palau, «els mags han sortit del seu país, s'han aventurat a viatjar sense conèixer el destí, s'han deixat moure per la resplendor d'una estrella que no només els ha donat una notícia, sinó que els ha proposat una experiència personal: volen anar a adorar el Messies».

P 3-4

Agustí Codinach

«No són dogmes ni la independència ni la unitat de l'Estat»

Agustí Codinach

Ha estat prevere i bisbe en unes diòcesis, les de Bilbao i Sant Sebastià, que van ser epicentre dels abusos d'ETA. Un cosí seu va ser assassinat per la banda terrorista i a ell li va tocar en un moment determinat ser intermediari entre ETA i el Govern en nom de la pau. Juan María Uriarte, bisbe emèrit, ha volgut articular en un llibre totes les seves reflexions. *La reconciliación* (Sal Terrae) és fruit de la seva ànsia per trobar una sortida humana al conflicte. P 7

Maria Gay i Tibau ja és venerable

En complir-se els dos segles del seu naixement a Llagostera (Gironès) i a tocar dels 130 anys de la seva mort (el proper 8 de març) Maria Gay i Tibau, fundadora de l'Institut de Religioses de Sant Josep de Girona, ha vist reconegudes les seves virtuts heroiques, per mitjà de la corresponent acta que ha signat al Vaticà el papa Francesc. P 20

Sumari

- P 5 La fraternitat, camí de pau, segons el Papa
- P 16 El missatge de l'Escolania de Montserrat
- P 21 Informe de Càritas sobre salut i habitatge
- P 25 L'obra de Don Bosco apareix en català
- P 26 Lliurament del III Memorial Cassià Just

Editorial

La fraternitat, fonament de la pau

Amb un esperit molt franciscà, el papa Francesc ja va començar el seu pontificat apel·lant a la fraternitat. I torna a ser aquesta el fil conductor del seu primer missatge en la Jornada Mundial de la Pau del 2014. Francesc la qualifica com una «dimensió essencial» de la persona que ens porta a «tractar cada ésser humà com un veritable germà, com una veritable germana», que «s'aprèn en el si de la família» (1) i que ha de ser descoberta, estimada, experimentada, anunciada i testimoniada (10). És aquella «fraternitat existencial» en què es fonamenta la Carta de la Pau adreçada a l'ONU.

El Bisbe de Roma, amb realisme, torna a denunciar aquella «globalització de la indiferència» contra la qual ja va clamar prop de les tràgiques aigües de Lampedusa i que «a poc a poc ens va habituant al sofriment de l'altre i que ens tanca en nosaltres mateixos» (1). Francesc, en una entrevista concedida en el marc de la Jornada Mundial de la Joventut, ja va parlar d'un món governat pel diner, que fa que molts quedin relegats a les perifèries. En el missatge de la Pau enguany insisteix en aquesta mentalitat del *descartament* que porta al menyspreu i a l'abandonament de tots aquells que són considerats «inútils» (1). Un tema dramàtic que va ser fa uns anys dut magistralment a la pantalla en el teledocumental colombià *Invisibles*. Davant d'aquesta tràgica exclusió, Francesc ens recorda que tots gaudim d'igual i intangible dignitat. Que tots som estimats per Déu, que tots hem estat rescatats per la sang de Crist, mort en creu i ressuscitat per cadascú. Per això no podem restar indiferents davant la sort dels germans (3). El Sant Pare clama contra l'egoisme que es desenvolupa socialment tant en les

múltiples formes de corrupció que avui estan tan capilarament difoses, com en la formació d'organitzacions criminals, des dels grups petits a aquells que operen a escala global que, minant profundament la legalitat i la justícia fereixen el cor de la dignitat de la persona (8).

Francesc es refereix a un nou tipus de pobresa, la «pobresa relacional» (5) deguda a la manca de sòlides relacions familiars i comunitàries. Un tema que necessàriament haurà de ser tractat enguany en el Sínode de la Família. Perquè «una pobresa com aquesta només pot ser superada redescobrint i valorant les relacions fraterne en el si de les famílies i de les comunitats, tot compartint les alegries i els sofriments, les dificultats i les coses reeixides que formen part de la vida de les persones» (4). Arriba a dir, amb gran bellesa i encert, que a l'Església tots «som membres uns dels altres, que tots ens necessitem els uns als altres» (10).

El Sant Pare anant als fonaments i amb un tema ja encetat a la seva encíclica *Lumen fidei*, es pregunta si les ètiques contemporànies són capaces de generar vincles autèntics de fraternitat, perquè una fraternitat privada de la referència a un Pare comú, com a fonament últim no aconsegueix de subsistir. En canvi, l'amor de Déu quan és acollit «es converteix en l'agent més sorprenent de transformació de l'existència i de les relacions amb els altres, obrint els homes a la solidaritat i a la reciprocitat» (1).

El Sant Pare conclou que el servei «és l'ànima d'aquesta fraternitat que edifica la pau» (10). Un missatge de pau, doncs, que ha de ser meditat aprofundit i viscut en l'any que commemorem el tràgic inici de la Primera Guerra Mundial.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

On vol Jesús que se'l trobi?

L'Epifania ens convida a deixar entrar un nou raig de llum en la nostra vida. Sabem que una de les notes més belles que defineixen l'Església és que és «catòlica». Més enllà de qualsevol diferència, l'Església és una comunitat oberta i acollidora de tot ésser humà, per això tota persona està cridada a entrar-hi i formar-ne part. «Tots, en Jesucrist, formem un mateix cos i compartim la mateixa promesa.» És un fet que arreu del món, les comunitats cristianes són llocs oberts i acollidors, espais de fraternitat i de confiança, llars d'amor i de reconciliació, epifania de l'amor de Déu pel seu poble.

La manifestació de Déu en Jesús, la seva epifania, suscita per iniciativa seva un moviment renovador tant en l'àmbit personal com en el social. Espera de nosaltres una recerca confiada i una resposta valenta. Tanmateix, veient que avui la història es repeteix, el poder, representat per Herodes, tem la competència, viu de la sospita i de l'engany, cerca l'exclusió perquè l'altre fa nosa i és una amenaça. Fins i tot és capaç de recórrer al xantatge d'una falsa religiositat i posar-se a la filera dels adoradors.

Contràriament, els qui cerquen Déu amb cor sincer, com els mags d'Orient, intueixen que algú no juga net i vol barrar-los el camí aprofitant-se d'ells. Serà la seva confiada recerca i la capacitat d'admiració que els conduirà a interpretar els signes dels temps fins a trobar una llum que els convenç. L'estrella, símbol de la lluminositat de la seva fe, projecta aquesta nova resplendor i fa que cerquin Jesús i els orienti en el camí.

Davant d'aquest misteri, demanem-nos «on vol Jesús que se'l trobi?». Per respondre, ens mostra de nou el «pessebre». Aquest és l'estil, el lloc d'una nova presència que és amor solidari, nova epifania entre els pobres i per als pobres, entre els més senzills i exclosos de tots els estrats socials, fins a recuperar-los la dignitat. Aquesta llum té tanta força que hi ha qui descobreix que, essent ric, pot fer-se pobre perquè ha descobert en Jesús la humil revelació de la veritat.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Daniel Arasa, Pilarín Bayés, Margarita Borrull, Agustí Codinach, Delfi Dalmau, F. Diego Espuny, Pere Fàbregues, Josep Gil, Joan Guiteras, Bernat Juliol, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Begonya Palau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Raventós, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Francesc Roig, Josep M. Sabé, Peio

Sánchez, Lluís Serra, Teresa Solà, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Nora Vela, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Els mags d'Orient

Es prosternen davant del Nen i reconeixen la seva autoritat de rei de reis

Begonya Palau
 Bibliista
 Fotos: Agustí Codinach

M'aturo davant del pessebre que enguany llueix al costat lateral de l'altar. Veig la cova que arrepera Josep, Maria i el Nen, una imatge entranyable que cada any ens parla de pau autèntica, d'harmonia comunal. Contemplo com un munt de pastors, al costat d'homes i dones de diversos oficis, abandonen les seves tasques per escoltar veus angelicals que nit i dia lloen el Senyor de l'univers. El «Glòria a Déu a dalt del cel» ressona inaudiblement a les meves orelles, i penso com n'és d'important que el sentim, perquè en realitat no es tracta d'una estampa familiar i prou, sinó de l'extraordinària acció de Déu que ha decidit fer-se un com nosaltres per guanyar cada home i cada dona i fer-nos una sola cosa amb Ell.

Ressegueixo ponts i llacs, turons i valls, fins que allà lluny, mig amagats i amb aires de viatgers, apareixen els savis, ricament ornamentats, dalt del camell. Enmig d'aquell ambient popular que inspira el pessebre, quines figures tan exòtiques i tan enigmàtiques! Les seves cares són diferents, i és que vénen de lluny, de l'Orient. Els seus vestits són bellament adornats, perquè encara que l'evangeli de Mateu no ens parli de reialesa, són de categoria noble els regals que oferiran al Nen.

Han sentit també ells, com els pastors, les veus angelicals? Sabem que no, perquè els cants de lloança i de glòria sols han ressonat a Judea. Ells han seguit una estrella. Mateu els anomena mags, concepte que hem d'entendre en el context cultural i religiós de l'època, no en el nostre. Els perses el consideraven un ofici de prestigi, que implicava ser deixebles i continuadors de la saviesa i del do de la doctrina de Zaratustra. Des de la seva filosofia i amb formes ben diferents, també ells, com el poble d'Israel, esperaven la misteriosa intervenció d'un salvador. I alhora, com que segueixen una estrella, prenen trets de mags mesopotàmics, savis astròlegs fascinats per la influència que els cossos celestials exerceixen sobre els terrenals, i les conseqüències que se'n deriven.

És veritat, no podem definir l'origen exacte dels mags del nostre relat, però sí que podem escoltar atentament les paraules de l'evangeli en el seu contingut profund, teològic. Allò que és realment important no és satisfer la curiositat d'encertar d'on eren, sinó preguntar-nos per la intenció de l'evangelista, que insisteix que vénen de lluny, que són estrangers, que no pertanyen al poble jueu. Com se'ls ha anomenat en la tradició eclesial, són «les primícies de la gentilitat».

Universalisme

Mateu recupera així l'universalisme ja present en alguns profetes de l'Antic Testament, els quals anhelaven veure tots els pobles de la terra peregrinant a Jerusalem: «Totes les nacions hi afluiran, s'hi encaminaran tots els pobles i diran: "Veni, pugem a la muntanya del Senyor, al temple del Déu de Jacob"» (Is 2,2-3). Aquesta profecia recull el pensament de Déu: l'elecció d'Israel no es pot entendre en termes de privilegi, sinó de forta responsabilitat davant de tots els homes; és el poble de Déu qui ha d'il·luminar el món i donar a conèixer el disseny diví sobre la humanitat sencera.

Però aquest esperit universalista no es trobava precisament en auge en temps de Jesús. Les dificultats d'una nació que es veu oprimida per l'imperi grec, primer, i romà, després,

i que en alguns moments té el perill de perdre allò que el caracteritza com a poble de Déu, van fer que, en general, la preocupació se centrés més a preservar la pròpia identitat. Per això, l'episodi dels mags apunta a recuperar de nou la valentia de sortir enfora d'un mateix per escampar la llavor en tota mena de camp. I l'evangeli té aquest tret imprescindible: la missió forma part de la mateixa identitat del cristià, obrir-se a tota realitat cultural per trobar arreu les llavors del Crist! Com ens ho recorda el papa Francesc, una vegada i una altra, convidant-nos a perdre la por i la comoditat per recuperar la joia de l'evangeli!

Però l'episodi ens obliga a anar encara més enllà, perquè en realitat als mags ningú no els ha anunciat la bona notícia, sinó que han estat ells mateixos qui s'han posat en moviment per trobar el que cercaven. Així, es converteixen en personatges que representen la sempre sorprenent acció de Déu, el qual mostra la seva glòria escollint el que per a l'home no deixa de ser un absurd. I és que, a part de ser no-jueus, l'astrologia no era ben vista per la religió jueva, perquè se sap prou bé que hom no pot posar la seva confiança i la seva seguretat en la saviesa purament humana, sinó que l'únic que pot revelar els esdeveniments i conèixer el destí de cada persona és Déu. Amb ironia parla així Isaïes a Babilònia: «Tu t'has buscat a munts els consellers. Doncs bé, que es presentin, que vinguin

a salvar-te els qui elaboren mapes astrals, observen les constel·lacions i a cada lluna nova prediuen quin serà el teu futur» (Is 47,13).

I tanmateix, Déu serveix d'aquests homes per fer conèixer un esdeveniment tan central com el naixement del seu propi Fill. Com tantes altres figures dels evangelis, doncs, els savis d'Orient prenen un caire de no-oficialitat, ja que no pertanyen a la puresa del poble escollit ni es dediquen a una empresa honrosa, i, per tant, no «es mereixerien» ser visitats per la saviesa divina. I Déu, una vegada i una altra, trenca esquemes i enderroca els nostres sistemes de seguretat. Perquè, com pot ser que uns pagans, uns no-jueus, uns savis d'Orient, s'interessin més que els jueus pel naixement del Messies?

Els mags es presenten a Jerusalem guiats pels seus coneixements i pel seu

«Els mags es converteixen en personatges que representen la sempre sorprenent acció de Déu, el qual mostra la seva glòria escollint el que per a l'home no deixa de ser un absurd»

desig de recerca de la veritat. Ells no coneixen l'Esclat, evidentment considerada expressió total de la saviesa divina, i és per això que, malgrat la seva erudició, necessiten del diàleg amb els savis jueus. Mateu ens adverteix així que, malgrat l'efecte sorpresa dels mags, la revelació de Déu en la història continua essent regalada en plenitud a Israel, el seu poble escollit. Però l'evangelista també ens avisa que tot brot autèntic de saviesa, tota espurna de recerca honrada vers la veritat conté el mateix pensament de Déu, que vol donar-se a conèixer a tot home i a tota dona. I em meravellat de l'actualitat d'aquest missatge, perquè ens remet al diàleg intercultural del nostre món d'avui i a la fascinant experiència de comunicació oberta i assossegada que apareix cada vegada amb més consciència i fermesa en el si de les nostres comunitats cristianes.

Nascut a Betlem

Mentrestant, els entesos en l'Esclat, grans sacerdots i mestres de la Llei, recorden les profecies de Miquees i donen, així, la informació que els mags necessiten: el Nen Messies, el Príncep-Pastor d'Israel, ha de néixer a Betlem. Què us passa, savis d'Israel, que no voleu anar a comprovar les vostres pròpies paraules? Esteu tan acostumats a llegir l'Esclat que ja no us deixeu impactar per ella? Esteu tan convençuts del vostre privilegi religiós que ja no sou capaços d'escoltar l'ajuda de la recerca d'uns pagans?

I m'adono d'una interpel·lació magistral, que Mateu aconsegueix amb el seu habitual contrast de personatges. Els mags han sortit del seu país, s'han aventurat a viatjar sense saber-ne el destí, s'han deixat moure per la resplendor d'una estrella que no sols els ha donat una notícia, sinó que els ha proposat una experiència personal, integral: volen anar a adorar-lo. A l'altra banda, en canvi, els savis d'Israel es mantenen immòbils, apagats, passius davant l'anunci del naixement del Messies. I encara més allunyats, Herodes i tot Jerusalem s'inquieten i reben la notícia com un atac, com un atemptat als seus interessos. En lloc de l'alegria dels mags, experimenten neguit i angoixa. Més tard, Herodes farà pagar a nens innocents aquesta seva actitud hostil.

El rei idumeu vol apoderar-se de la recerca dels savis per al seu propi benefici. Sempre esporuguit per qualsevol temptativa de prendre-li el poder, considera el naixement del

«Mateu ens avisa que tot brot autèntic de saviesa, tota espurna de recerca honrada vers la veritat conté el mateix pensament de Déu, que vol donar-se a conèixer a tot home i a tota dona»

«L'obertura dels mags els ha fet sortir del seu país i seguir un senyal feble, i ara els capacita per descobrir en la petitesa d'una escena quotidiana la grandesa de l'acció divina»

Príncep com una amenaça a la seva autoritat. Que lluny està de la manera de pensar de Déu, que escull sempre el camí de la humilitat i del servei! Els mags no necessitaven l'ordre d'Herodes per marxar cap a Betlem. No havien fet un camí tan llarg per aturar-se just a pocs quilòmetres del seu destí desconegut. Però Mateu vol fer-nos entendre que aquells savis són també astuts i saben descobrir les males intencions del rei.

Curiosament, la seva alegria arriba a la plenitud quan tornen a veure l'estrella, signe que els seus coneixements i les profecies jueves s'han trobat en un sol punt. «Immensa» és l'adjectiu que escull Mateu per definir la seva alegria, cosa que compara i relaciona els savis amb les dones que han rebut l'anunci angèlic de la resurrecció del Senyor i que superen llur por gràcies a la gran alegria de saber que Aquell que estimen és viu. L'estrella i la tomba buida apareixen, així, com dos senyals de la grandesa del Mestre de Natzaret: naixement i resurrecció són els dos pols de la vida de Jesús i els dos esdeveniments que han d'omplir de joia el cor de cada generació de cristians. Nadal i Pasqua, les solemnitats per excel·lència de la litúrgia cristiana!

En realitat, però, què troben els savis? Una imatge tan senzilla i tan propera com un nen al costat de la seva mare. És això el que esperaven, se sacien aquí els seus desitjos? Sembla que sí. L'obertura dels mags els ha fet sortir del seu país i seguir un senyal feble, i ara els capacita per descobrir en la petitesa d'una escena quotidiana la grandesa de l'acció divina. Arribats aquí, l'adoren: es prosternen davant del Nen i reconeixen la seva autoritat de rei de reis i senyor de senyors. A partir d'ara, tot home i tota dona tenen el que anhela el seu cor, i aquest és el sentit de la reialesa de Jesús: governar per dur a plenitud tots els desitjos de la humanitat.

L'adoració va acompanyada d'uns presents preuats, or, encens i mirra, i és que el Messies veritable d'Israel mereix ser tractat amb dignitat real: «Els reis de Tarsis i de les illes li portaran obsequis; els reis d'Aràbia i de Sebà li oferiran presents. Li faran homenatge tots els reis, se li sotmetran tots els pobles» (Sl 72,10-11). Finalment s'acompleixen les Esclat, i el cant angèlic de Judea ressona amb força per tot el món, cada any de nou: «Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que ell estima» (Lc 2,14). No hi anirem nosaltres, també?

El Papa recorda que la fraternitat és el fonament i el camí per a la pau

Missatge del Pontífex per a l'1 de gener

Mercedes De La Torre
Ciutat del Vaticà

L'1 de gener passat, solemnitat de Maria Santíssima Mare de Déu, el Papa va celebrar la missa a la basílica de Sant Pere i va recordar també que se celebrava la 47a Jornada Mundial de la Pau amb el tema *La fraternitat, fonament i camí per a la pau*. Com cada any amb motiu d'aquesta Jornada, el Pontífex Consell Justícia i Pau publica un missatge del Papa. Es tracta del primer document d'aquest tipus signat pel papa Francesc.

El missatge d'enguany té 23 pàgines i va ser signat pel Papa el 8 de desembre del 2013, festivitat de la Immaculada Concepció, quan el Sant Pare va demanar a la Mare de Jesús que «ens ajudi a comprendre i a viure cada dia la fraternitat que brolla del cor del seu Fill, per portar pau a tots els homes en aquesta estimada terra nostra».

En el text, el Papa formula la pregunta bíblica: «On és el teu germà?», que va ser el nucli central de l'homilia pronunciada durant la seva visita pastoral a Lampedusa, i assegura que la fraternitat és el fonament i camí per a la pau, així com també la premissa per vèncer la pobresa, la corrupció i el crim organitzat. A l'inici del missatge, desitja «a tots, a les persones i als pobles, una vida plena d'alegria i d'esperança», i recorda que «el cor de tot home i de tota dona acull en el seu interior el desig d'una vida plena, de la qual forma part un anhel indeleble de fraternitat, que ens convida a la comunió amb els altres, en els quals trobem no enemics o contrincants, sinó germans als quals acollir i estimar».

Així mateix, Francesc recorda que «normalment la fraternitat es comença a aprendre en el si de la família, sobretot gràcies a les responsabilitats complementàries de cadascun dels seus membres, en particular del pare i de la mare i insisteix que «la família és la font de tota fraternitat, i per això és també el fonament i el camí primordial per a la pau, atès que, per vocació, hauria d'encomanar el món amb el seu amor».

Això no obstant, el Pontífex denuncia novament «la globalització de la indiferència», que de mica en mica ens «habitua» al patiment de l'altre, i ens tanca en nosaltres mateixos, i recorda que a molts llocs del món «continuantment es lesionen greument els drets humans fonamentals, sobretot el dret a la vida i a la llibertat religiosa», a més de reiterar «el tràgic fenomen del tràfic d'éssers humans, amb la vida i desesperació dels quals especulen persones sense escrúpols» i condemnar «les guerres fetes d'enfrontaments armats», així com també «altres guerres menys visibles» que hi ha en l'àmbit econòmic i financer.

En aquesta línia, Francesc recorda que el seu predecessor Benet XVI va assegurar que «la globalització ens acostava als altres, però no ens fa germans», per la qual cosa precisa que «les

«No es tracta només de persones consagrades que fan professió del vot de pobresa, sinó també de moltes famílies i ciutadans responsables, que creuen fermament que la relació fraterna amb el proïsme constitueix el bé més preuat»

nombroses situacions de desigualtat, de pobresa i d'injustícia revelen no tan sols una profunda manca de fraternitat, sinó també l'absència d'una cultura de la solidaritat». D'aquesta manera, esmenta també tres cartes encíclics més que «aporten una valuosa ajuda en aquest sentit», la *Populorum pro-*

gressio, de Pau VI, la *Sollicitudo rei socialis*, de Joan Pau II, en què la pau és *opus solidaritatis*, i *Caritas in veritate*, de Benet XVI.

A més, el papa Francesc destaca que la fraternitat és «la premissa per vèncer la pobresa», i recorda que Benet XVI també va destacar que «la manca de

fraternitat entre els pobles i entre els homes és una causa important de la pobresa». Per exemple, la «profunda pobresa relacional a causa de la manca de sòlides relacions familiars i comunitàries» que genera diferents tipus de «descontentament, de marginació, de soledat», per la qual cosa assegura que «una pobresa com aquesta només pot ser superada si es redescobreixen i valoren les relacions fraterne en el si de les famílies i de les comunitats, compartint les alegries i els patiments, les dificultats i els èxits que formen part de la vida de les persones».

Per això proposa una manera concreta per promoure la fraternitat —i així vèncer la pobresa— «fonamental per seguir Jesucrist i ser autènticament cristians». Es tracta del «despreniment de qui tria viure estils de vida sobris i essencials» en compartir «les pròpies riqueses» per experimentar «la comunió fraterna amb els altres», i explica que «no es tracta només de persones consagrades que fan professió del vot de pobresa, sinó també de moltes famílies i ciutadans responsables, que creuen fermament que la relació fraterna amb el proïsme constitueix el bé més preuat».

Per acabar, el Papa destaca que «la fraternitat té necessitat de ser descoberta, estimada, experimentada, anunciada i testimoniada», però indica que «tan sols l'amor donat per Déu ens permet acollir i viure plenament la fraternitat», per això recorda que el manament de l'amor «que us estimeu els uns als altres; com jo us he estimat» és la bona notícia que «reclama de cadascun de nosaltres un pas endavant, un exercici perenne d'empatia, d'escolta del sofriment i de l'esperança de l'altre, també del més allunyat de mi, i ens posem en marxa pel camí exigent d'aquell amor que s'entrega i es gasta gratuïtament pel bé de cada germà i germana».

Les floretes del papa Francesc

El «top ten» de Francesc

Ara que el papa Francesc ja és personatge de l'any segons la revista *Time* (la qual va fer personatge de l'any tant Gandhi com Hitler) i que tots els mitjans fan el repàs del que ha estat aquest any 2013, és el moment de fer un petit *top ten* dels gestos del papa Francesc.

U: comença el pontificat demanant des del balcó que preguin per ell, sense la pompositat del vestuari papal (Papa senzill).

Dos: agafa el bus i el papamòbil amb cabina a l'aire lliure per estar més a prop de la gent. A la trobada de Rio utilitza un cotxe sense blindatge (Papa auster).

Tres: el Papa celebra la missa de Dijous Sant en una presó de menors a Roma i renta els peus a dotze nois; entre ells una noia musulmana (Papa humil i proper).

Quatre: viatja a Lampedusa indignat per la tragèdia

(Papa commogut).

Cinc: el Papa pronuncia un missatge amb un nen que no vol marxar del seu costat (Papa accessible i tendre).

Sis: abraça una persona malalta que té el rostre desfigurat (Papa compassiu).

Set: convida quatre indigents a esmorzar amb ell i a missa el dia del seu aniversari (Papa acollidor).

Vuit: explica acudits als periodistes i es posa un nas vermell per donar suport a una fundació contra el càncer (Papa amb sentit de l'humor, alegre).

Nou: denuncia obertament el sistema econòmic actual i la desigualtat social que provoca (Papa social, «antisistema»).

Deu: comença la reforma de la Cúria romana i del banc del Vaticà. Un gest poc visible mediàticament (Papa valent i reformador).

Jordi
Sánchez
Torrens

Egipte

El primer musulmà egipci que va abraçar el cristianisme, entre reixes

Intel·ligència arresta el jove que va fer pública la seva conversió

Javier Molina
El Caire

Mohamed Hegazy porta la tragèdia impresa en el seu carnet d'identitat. Un trosset de plàstic que acredita que va venir al món el 1983 a Port Said. Als 16 anys, la seva fe musulmana va fer aigües i l'Estat es va resistir a registrar el naufragi. «Vaig descobrir en el cristianisme l'amor entre Déu i l'ésser humà, i vaig quedar fascinat pel missatge de Jesús», em va confessar quan el vaig entrevistar fa dos anys.

A començaments d'aquest desembre Hegazy va tornar a enfrontar-se al drama que l'ha acompanyat des del moment en què va decidir abraçar el cristianisme i esdevenir el primer musulmà egipci a fer-ho públic. Els serveis d'Intel·ligència el van arrestar en un poble de l'Egipte Mitjà juntament amb un periodista nord-americà quan mirava de documentar els atacs sectaris dels darrers mesos. Des de llavors està detingut. Està acusat d'espionar per a organitzacions estrangeres, fotografar instal·lacions estatals, fer proselitisme i incitar la lluita sectària. El convers nega totes les acusacions, que podrien conduir-lo a la cadena perpètua.

La seva biografia l'ha ensenyat a resistir. En plena adolescència va abandonar l'islam i va abraçar la doctrina ortodoxa copta, el credo cristià que professa un 8% de la població egípcia. Va deixar d'assistir a una escola d'ensenyament de l'Alcorà i va continuar els seus estudis als pupitres d'una escola laica. Es va desposseir del nom del profeta i va rebre una denominació cristiana, Bishoy.

Més d'una dècada ha transcorregut des d'allò. I el jove, perseguit per la policia i els islamistes, manté la seva croada particular perquè la casella del document d'identitat reservada al credo en registri el canvi. El primer

musulmà que reclama a l'Estat egipci el reconeixement oficial de la seva conversió al cristianisme continua immers en un llarg i inconclòs procés judicial. Es va batejar als 21 anys, però fins avui ha perdut tots els litigis. «El seu cor pot creure el que vulgui, però sobre el paper no es pot convertir», va dictaminar un magistrat el 2011.

Segons la nova Constitució, que serà sotmesa a referèndum a mitjans del mes de gener, l'islam és la religió de l'estat egipci i la jurisprudència islàmica (xaria) la principal font de legislació. «L'última causa judicial iniciada per sol·licitar el meu dret a la llibertat religiosa ja fa tres

anys que dura. La denúncia ha arribat al Tribunal Constitucional, però després de la revolució no hi ha terminis», explica el protagonista d'un contencios que va néixer a la llar familiar.

«A casa van tractar de convènce'm per tots els mitjans. Fins i tot hi van portar predicadors per fer-me canviar d'idea. Quan vaig presentar la demanda davant de l'Estat per modificar la casella de la religió en el meu carnet, l'afer es va agreujar i van recórrer a la violència. Vaig tractar de reconciliar-me amb ells per telèfon, però el meu pare em va amenaçar amb buscar-me i matar-me», relata. En declaracions a un mitjà local, el seu progenitor va clamar llavors venjança: «Vull parlar amb el meu fill perquè torni a l'islam. Si s'hi nega, l'assassinare amb les meves pròpies mans.» El fill va replicar amb un manifest tan desafiador com pacífic: «Dius que em vols matar per vessar la meva sang en públic. T'estimo perquè ets el meu pare. He acceptat Crist voluntàriament i ningú no m'hi ha obligat. Jo et perdono, ja que no importa quina decisió prenguis ni el que facis.»

Trencats els lligams familiars, Bishoy va canviar de domicili i ara viu en un barri cristià del Caire. «Desitjo posar la meva veritable religió al carnet o cancel·lar la casella. És un dret natural», afegeix. D'ençà que desvetllés la seva conversió, durant la dictadura de Hosni Mubarak, el jove ha patit mesos de presó i interrogatoris de la Seguretat de l'Estat. «Vaig ser torturat de manera inhumana. Em van assotar i em van aplicar descàrregues elèctriques», recorda. Per la gosadia de qüestionar un

desesperador trencaclosques religiós va ser empresonat a la cèlebre presó de Tora, als afores de la capital.

Bishoy no recorre tot sol el seu camí atzarós. Un cop iniciat el procés judicial, es va casar amb una musulmana que també va abraçar el cristianisme. Des de llavors, les amenaces dels salafistes, defensors d'un islam rigorista i intolerant, no han cessat. La parella ha establert una família a contracorrent i l'huracà dels seus fills Yusef i Mariam —de 3 i 5 anys— ha cancel·lat qualsevol indicatiu de soledat. «Estic amoïnada per ells. Els meus pares n'han demanat la custòdia i ens veiem obligats a canviar-nos de casa cada cert temps», reconeix el convers, que encara recorda com una de les seves darreres residències va ser assaltada per una multitud que va saquejar el seu interior i van incendiar-ne el mobiliari. «No és difícil canviar de fe. Tot són facilitats per a un cristià que vol convertir-se a l'islam, però en el cas invers, l'Estat és inflexible i els salafistes, uns extremistes», sentència Bishoy. Vuit mesos després de la primavera egípcia, els enfrontaments sectaris se succeeixen. La desigualtat de tracte, agreujada i heretada de la dictadura, ha aflorat animada per la inestabilitat política. El jove, que figura en una llista del grup terrorista Estat Islàmic de l'Iraq —vinculat amb Al Qaeda—, manté viva la flama de la seva croada per la llibertat religiosa. Continua sent un home partit entre els dogmes d'un carnet i la seva voluntat. Una ànima que parla des de dues ribes i confessa: «El radicalisme ha crescut en totes dues religions.»

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

«No són dogmes ni la independència ni la unitat de l'Estat»

Juan María Uriarte, bisbe emèrit de Sant Sebastià

Carme Munté

Ha estat prevere i bisbe en unes diòcesis, les de Bilbao i Sant Sebastià, que van ser epicentre dels abusos d'ETA. Un cosí seu va ser assassinat per la banda terrorista i a ell li va tocar en un moment determinat ser intermediari entre ETA i el Govern en benefici de la pau. Juan María Uriarte, bisbe emèrit, ha volgut articular en un llibre totes les seves reflexions. *La reconciliación* (Sal Terrae) és fruit de la seva ànsia per trobar una sortida humana al conflicte.

Què va sentir davant del cessament de l'activitat armada d'ETA?

Aquell dia no vaig poder dormir d'alegria. Hi havia l'expectativa que a partir d'aquell moment s'obriria un diàleg entre el Govern i ETA per tractar i resoldre els problemes de les víctimes, els presos, els refugiats en altres països. El diàleg, però, no s'ha donat en absolut, i això ha fet que el procés de pau estigui estancat i s'estigui deteriorant.

Quins ingredients calen per a la reconciliació?

Un procés de reconciliació autèntic i durador requereix, en primer lloc, que s'aclareixi la veritat dels fets que s'han produït en la confrontació sagnant prèvia a la reconciliació. En segon lloc, que es compleixi la justícia. De vegades es pensa que la justícia i la reconciliació són incompatibles. La reconciliació, però, exigeix justícia. En tercer lloc, la reconciliació necessita diàleg. Sense diàleg no hi ha pau, sense pau no hi ha reconciliació. I, finalment, no hi ha reconciliació sense perdó. Una reconciliació deixada a l'atzar, simplement al pas del temps, seria com a mínim una reconciliació que no la veurien els nostres besnéts.

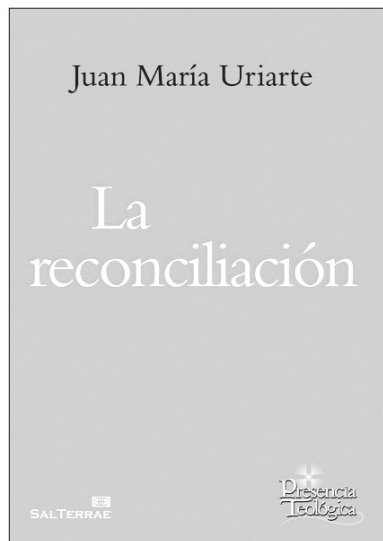
Vostè diu que la reconciliació «no sacrifica la justícia, sinó que l'aplica amb humanisme».

Canviades les circumstàncies en les quals els delictes es van cometre, la justícia ha d'aplicar-se de manera convenient. El mateix Codi Civil així ho recull. Això fa que molts cops se suavitzin les penes, la presó sigui substituïda per treballs socials o per una multa de tipus econòmic...

Quins gestos poden accelerar el procés?

Per part d'ETA hauria d'existir ja el desarmament davant d'una instància pública que pugui garantir que és real. Després hauria de venir la seva dissolució com a grup armat. Per part de l'esquerra nacionalista, que més o menys ha viscut una certa vinculació amb ETA, seria el reconeixement de la seva manca de justícia i del mal que han contribuït a cometre. Per part de tota la societat, haver trigat a adonar-se que la via de la violència sagnant era demencial, antihumana i èticament reprovable. Per part dels grups parapolicials i policials que han comès abusos, un reconeixement d'aquests abusos. Per part de l'Estat, una suavització de la política penitenciària. Per part

Agusti Codinach

dels mateixos presos d'ETA, acollir-se als beneficis penitenciaris de manera individual, com se'ls demana.

I per part de l'Església?

L'Església va condemnar des del primer moment ETA, però va trigar a reconèixer força el patiment de totes les víctimes. L'Església es va preocupar més per elaborar una ètica de la pau que per l'apropament personal a les víctimes en el seu dolor. Ho va fer més en una segona part de la història que en una primera part.

Quines són les víctimes?

Víctimes són totes aquelles persones assassinades, mutilades, segrestades,

«La majoria de les iniciatives de reconciliació solen venir de les víctimes que han patit la violència»

extorsionades econòmicament per ETA. També són víctimes els torturats i assassinats pel GAL o altres moviments. No seran víctimes exactament de la mateixa naturalesa, però són víctimes.

El conflicte ha estat emprat com a arma política?

Sí. Molts cops ETA ha fet servir els seus mateixos presos com a capital polític. I ha fet servir un mitjà il·lícit per a finalitats polítiques. Ha prioritzat les finalitats polítiques pel que fa a la vida, a la integritat física i moral, i a la dignitat de les persones, la qual cosa és èticament reprovable. També hi ha hagut un cert ús polític de les víctimes per part d'alguns governs. Aquestes víctimes van ser en una primera fase pràcticament ignorades per tothom, però va haver-hi un moment en què algunes autoritats de l'Estat van comprendre que eren un capital polític que es podia explotar. Més encara: alguns grups de víctimes s'han polititzat i han exhibit la seva condició per requerir una política penitenciària dura, una aplicació de les lleis més estricta... un desig d'influir d'una manera important en les decisions de l'executiu i legislatiu. Tot això seria una mena de deteriorament de la justícia precisament per posar-la al servei d'interessos polítics. Explicable, sí, però lamentable.

A qui li resulta més difícil apropar-se al perdó?

És curiós que de vegades els resulti més difícil als agressors que als agredits. Diuen els experts que la majoria d'iniciatives de reconciliació solen venir de les víctimes. Per què? Doncs perquè els agressors d'ETA han pogut viure convençuts que feien un gran servei, han viscut sota l'efecte d'una ideologia molt simple però molt ficada fins al moll de l'os. Per a ells, demanar perdó significa reconèixer que han dedicat la vida a una cosa que és èticament i socialment detestable.

Sobre el conflicte al País Basc, hi ha hagut divergències amb l'Església

sia espanyola?

Pel que fa a ETA el missatge ha estat coincident. El que passa és que ningú no parla des de la graderia d'un jutge olímpic en la qual viu absolutament descondicionat. Tots estem condicionats. I no hi ha dubte que des de l'Ebre cap amunt i des de l'Ebre cap avall hi ha sensibilitats diferents, que o bé t'ajuden a descobrir aspectes o bé et cegen.

Per exemple?

Hem insistit que al costat del més greu, que és tota l'activitat delictiva d'ETA, també les relacions de les forces armades han estat en força ocasions un atropellament dels drets humans. Per això ens han acusat d'equiparació, quan en realitat hem parlat amb més contundència dels abusos d'ETA que de les reaccions excessives i abusives contra ETA produïdes per la lluita antiterrorista. En això hi ha hagut una diferència a nivell de consciència. Una altra diferència consisteix en el fet que els bisbes de la meua generació, que hem estat al País Basc, hem mantingut des de fa molts anys aquest principi: ni la independència d'un poble ni la unitat de l'estat són dogmes absoluts. No són veritats que requereixin de nosaltres un assentiment incondicionat. En principi cap d'aquestes dues opcions pot ser reprovada en nom de la fe, i cap no pot ser requerida o exigida en nom de la fe, i aquí és tasca de cada cristià la de veure quina de les opcions en cada moment defensa més bé els valors de la identitat, solidaritat, sostenibilitat... Aquell judici han de fer-lo els laics, perquè la Doctrina de l'Església s'atura aquí: en l'establiment del principi. Això ho hem vist amb més precisió des de la situació del País Basc que des d'altres llocs on la unitat de l'estat pot ser una cosa òbvia i inqüestionable.

RàdioEstel
DE
MATINADA

Nits de dissabte a
diumenge
de 00.00 h a 1 h

Redifusió del programa les nits de
diumenge a dilluns d'1 a 2 h.

Per a tots aquells que no
podeu dormir,
us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623
www.dematinada.es

També ens trobareu al Twitter

Club *amics*

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Contacte: Núria Ortín

Tel: 934 092 700

info@clubmes.cat

www.clubmes.cat

El Club+amics us desitja un feliç 2014

Canonització de
Joan Pau II i Joan XXIII

ROMA

Opinió

La crida d'Amós, sotragada irresistible

Teresa Solà
Doctora en Teologia bíblica

Amós apareix sobtadament com un llampec de forta tempesta en una societat hipòcrita i de crueltat refinada i cínica. Res no feia preveure que aquest pobre oveller camperol hagués d'entrar en escena com a profeta, com a *nabí*: «Jo no era profeta, no formava part de cap comunitat de profetes. Era oveller i em dedicava a recollir figues de sicòmor, però fou el Senyor que m'arrencà de darrere el ramat i em va dir: "Vés, profetitza al meu poble d'Israel"» (7,14-15).

Aquest passatge autobiogràfic és el testimoni directe del profeta de Tècoa sobre la seva vocació. En la certesa de la crida, en l'experiència d'un canvi radical en la seva vida i en la consciència d'una missió pren fisonomia l'encontre personal entre Déu i Amós.

La lectura personal dels diferents fragments sobre aquest encontre personal amb Déu ens fa veure que la crida, el profeta la percep com a immediata. Les paraules fermes i valentes d'Amós donen la fisonomia d'un dels homes més coratjosos i emblemàtics de tot l'Antic Testament. El profeta oveller és el que introdueix en el profetisme l'espontaneïtat dinàmica i coratjosa amb gran força per traduir el missatge de la fe amb metàfores evocadores. Aquest llenguatge no es coneixia d'ençà la desaparició del profeta Elies. Altres profetes maduraren a l'ombra d'un mestre. Amós només coneix la irrupció abraonadora de la crida de Déu, que l'arrenca i l'arrabassa de darrere l'arada i el ramat. Aquesta crida incontenible el porta a fer sentir les exigències de Déu.

Amós viu un intens diàleg amb Déu. És en aquest diàleg que el *nabí* (=«el cridat») dona fisonomia a la vida de pregària. El profeta és un contemplatiu, no un desertor de la vida. No és el funcionari d'una ONG, la seva contemplació és la base d'una doble fidelitat: a Déu i a la comunitat humana. La seva paraula enfonsa les arrels

en la història, està adreçada a aquesta comunitat d'Israel que viu i afaïçona aquesta història. Tot s'entén millor si es té en compte que Amós és un dels creients de l'Antic Testament que ha expressat amb més força el caràcter absolut de la crida divina. Percep la paraula divina tan imperativa com la d'un rugit de lleó (1,2: «El Senyor rugeix des de Sió»). Sent la irrupció de Déu en la seva vida i en la societat com un potent moviment sísmic, el judici de Déu com un terratrèmol que posa en qüestió el comportament de la societat. De bell començament, el pastor de Tècoa deixa ben clar que el Déu d'Israel és un Déu moral: no se'l pot honrar sense respectar les exigències ètiques.

Amós dialoga també amb la comunitat: però la finalitat d'aquest diàleg apassionat no és la de portar l'interlocutor a veritats que tot el món coneix, sinó fer arrelar el destinatari per tots els mitjans possibles, fins i tot els més objectables, en el seu *hic et nunc*, en el seu ara i aquí per fer-li descobrir la seva situació particular davant Déu i la seva relació amb la societat.

«El profeta és un contemplatiu, no un desertor de la vida. No és el funcionari d'una ONG, la seva contemplació és la base d'una doble fidelitat: a Déu i a la comunitat humana»

ESCOLÀPIES ARENYS DE MAR

CASA OBERTA A:

ESPIRITUALITAT, FORMACIÓ, CONVIVÈNCIA, TROBADES

Carrer Andreu Guri, 54
08350 ARENYS DE MAR (Barcelona)
Tel. 93.792.03.86
Fax: 93.792.28.01
correu: escarenys@yahoo.es

Punt de vista

Daniel Arasa

President de la Plataforma per la Família Catalunya-ONU 2014

Un repte per a l'any 2014

Afrontem un repte immediat de cara a lluitar per la família el 2014, any que l'ONU va decidir que sigui com un nou Any Internacional de la Família amb motiu del vintè aniversari d'aquell Any Internacional que es va celebrar el 1994. Les Nacions Unides han marcat tres línies d'acció: Família i Pobresa i Exclusió social, Família i Solidaritat Intergeneracional i Família i Treball.

Catalunya ha estat pionera a recollir el guant llançat per l'ONU. Invitada pel Centre Treball i Família de l'IESE en col·laboració amb entitats familiars, la responsable del programa de Família de l'ONU, Renata Kaczmarek, va viatjar a Barcelona el juny del 2012 i va informar de les iniciatives, i la resposta va ser immediata. Des de les entitats familiars i socials es va posar en marxa amb força el procés de creació d'un instrument que permet plasmar en objectius concrets i en la realització d'activitats aquestes línies d'acció proposades des de Nova York. Així naixia la Plataforma per la Família Catalunya-ONU 2014, en la qual es van integrar unes 40 organitzacions, algunes de les quals són federacions i confederacions amb un gran nombre d'entitats. Continua oberta a noves incorporacions.

Tot l'any 2013 va estar farcit d'iniciatives, i cal destacar les del congrés + *Família per a un món global*, del qual van sortir una sèrie de conclusions que han estat elevades a les administracions públiques, o una jornada sobre conciliació de vida laboral i familiar amb l'assistència d'empresaris destacats, així com actes relacionats

amb la pobresa i l'exclusió realitzats a barris com la Mina a Sant Adrià de Besòs o El Raval de Barcelona.

El 2014, l'any central de les activitats, desperta amb un projecte en marxa, senzill però amb ànima, el d'un himne a la família. La lletra ja està triada i el director de l'Orquestra Simfònica de Torí treballa gratuïtament per musicar-la. La Plataforma ha programat una sèrie d'activitats que van des d'un Simposi sobre *Natalitat i desenvolupament sostenible* en el marc de la solidaritat

intergeneracional fins als Premis Empresarials i Institucionals Família que guardonen empreses amb pràctiques positives en la conciliació de la vida laboral i familiar dels seus treballadors, o bé d'acció social familiar, mecenatge familiar o difusió d'una imatge positiva de la família. També hi haurà un concert de corals infantils o un Festival de Curts Cinematogràfics fets per joves i que per a aquest any ha estat transferit a la Plataforma per CinemaNet. No cal dir, diferents iniciatives per mitigar els efectes dramàtics de la pobresa.

Un any que comença i del qual ja estan ocupats per endavant tots els dies per lluitar a favor de la família.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Fuetada espiritual

Sant Cebrià és un dels pares de l'Església més il·lustres. Bisbe i màrtir, va néixer a Cartago a principis del segle III. Un home d'estudis que es va convertir al cristianisme i que va arribar a ser bisbe de la ciutat on havia nascut. Per causa de la persecució de Deci (any 250) hagué d'anar a l'exili. Va haver d'intervenir en moments eclesials difícils sobre qüestions teològiques i, novament, fou exiliat a una petita ciutat al nord d'Àfrica, on va ser decapitat. Ha deixat escrites obres importants de Teologia. L'estil de redacció és molt viu. L'apassionaven el seu temperament i els afers referits a l'Església.

El sant bisbe i màrtir va escriure, en un tractat sobre la mortalitat, unes paraules clares i dures com una fuetada espiritual. «No hem d'oblidar que no hem de fer la nostra voluntat, sinó la de Déu, tal com el Senyor ens va manar que preguéssim cada dia. Quina cosa tan contrària i perversa és que, mentre demanem que es compleixi la voluntat de Déu, quan ell ens crida ja

a deixar aquest món no complim de seguida el manament de la seva voluntat. Ens resistim i fem el ronso i, com si fóssim servidors tossuts, som conduïts tristos i malhumorats a la presència del Senyor, sortim d'aquest món perquè ens hi veiem forçats, no per obsequi de la nostra voluntat. I encara volem ser honorats per Déu amb premis celestials, quan acudim a ell a desgrat nostre! Per què el preguem i demanem que ens vingui el Regne dels cels, si el que ens plau és ser esclaus de la terra? Per què demanem amb súpliques reiterades, perquè sol·licitem d'ell que s'afanyin en la vinguda del seu Regne, si aquí el nostre desig i el nostre anhel de servir el dimoni sobrepuja la nostra voluntat de regnar amb Crist?»

«El món odia l'home cristià; tu, per què estimes el qui t'odia i no prefereixes seguir Crist, que t'estima i et va redimir?» Sant Cebrià recorda que ens trobem en l'exili i que caminem cap a la pàtria veritable, que és el cel. Allà esclatarà la nostra alegria i obtindrem la felicitat. Allà hi trobarem la multitud dels qui han viscut les benaurances. Ara, mentre som en el món, hem de tenir un gran desig de Déu. Un dia rebrem la seva caritat.

Dos pensaments espirituals notables: pregar per tal de complir la voluntat de Déu i, mentre ens esmercem en la terra, esperar la joiosa visió de Déu. Que les paraules de sant Cebrià ens sacsegin una mica! Si pot ser, molt!

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Mirra

Fa dies que escric sobre els animals i les plantes que apareixen al Càntic dels Càntics i vull ser-hi fidel. Avui aquesta tasca la faig mentre preparo la celebració de Nadal. En aquest escrit, vull ser lleial a totes dues coses. A l'evangeli de Mateu, uns Mags arribats de l'Est ofereixen mirra al Nen com un regal. En altres llocs també s'esmenta aquesta substància, especialment en la Passió del Senyor, com a possible narcòtic, barrejada amb vi, i com a perfum per embalsamar el cos amb l'àloe. D'aquestes dues al·lusions, deduïm que es tracta d'un perfum preuat i exòtic i d'una substància pròpia de la farmacopea popular, amb suposades propietats anestèsiques.

Quan em pregunten què és la mirra contesto a la vegada amb una altra pregunta: què és l'aiguardent? La definició d'aquesta beguda alcohòlica era tan inexacta que, per entendre's, se l'anomena orujo, brandi, whisky, tequila, etc., totes elles aiguardents.

Tinc una mirra líquida, d'olor suau, de Jerusalem. Mirra en pedres o en pols. Aquestes dues últimes representacions, per gaudir-ne de l'aroma, cal escalfar-les, com en el cas de l'encens.

El dia de Reis, a l'hora de l'ofertori, ensenyo als nens unes monedes d'or que, després d'observar-les, les posen a prop del Nen. A continuació, els convido que posin l'encens en un braser elèctric. Tots gaudim del seu perfum i en contemplem el fum, que s'eleva com una pregària a l'Altíssim. Els dono mirra líquida en una ampolla, l'ensumen amb curiositat, els agrada, i després la deixen al costat d'altres dons.

Si em pregunten seriosament què és la mirra, he de contestar: és la resina que espontàniament desprèn un arbust, que és de millor qualitat, o la que se n'accelera l'obtenció ferint el tronc de l'arbre per recollir la saba i que, segons diuen, és de qualitat inferior. La planta s'identifica, generalment, com la *Commiphora myrra* i una altra semblant, la *Commiphora abyssinica*. Arribaven a l'Israel bíblic, procedents del que avui anomenem Aràbia, Somàlia o Etiòpia. Terres llunyanes i ignotes, la qual cosa n'augmentava el preu. Al microclima d'Ein-Guedi, es va iniciar el cultiu de substàncies aromàtiques que es va extingir amb la destrucció de Jerusalem. Avui, allà, en queda el record i les restes d'una sinagoga.

M'he oblidat del Càntic? De cap manera. Hi apareix tres vegades. A (3,6), quan comenta l'arribada de la comitiva reial, diu: «Què és això que puja del desert, com una columna de fum que escampa olor de mirra i encens...» i a (4,6), després de descriure la bellesa de l'estimada, decideix el jove estimat: «Abans que bufi la marinada i s'allarguin les ombres, me n'aniré a la muntanya de la mirra...» a (5,5), «m'alço per obrir al meu estimat: les meves mans destil·laven mirra, regalimaven mirra els seus dits... les seves galtes són un erol de bàlsam» A (5,13), l'estimada somia i imagina la bellesa de ser més estimat «els seus llavis són lliris que regalimen mirra...».

El llenguatge és eròtic, no morbós, malgrat el que puguin semblar les frases. L'amor arrela en l'àmbit corporal, s'eleva a l'espiritual, obert, si és autènticament humà, al Transcendent.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Mandela, el preu de la concòrdia

Tothom està d'acord a apel·lar el llegat de concòrdia de Nelson Mandela, però molts menys coincidirien a pagar el preu per aconseguir-la. La nostra història ho demostra. Tres apunts. Primer, desactivar la dinàmica perversa de vencedors i vençuts. No és una tasca fàcil. Les guerres, els enfrontaments i els conflictes produeixen ferides, més profundes com més greus han estat. Fa uns dies vam entrar en el 2014, durant el qual recordarem especialment la derrota culminada tres-cents anys abans l'11 de Setembre. Una visita al Centre Cultural del Born ajuda a situar-se en aquesta època. La repressió va ser brutal. Actualment patim les conseqüències d'aquells fets. N'hi ha que se sorprenen que no s'hagi tancat el cicle o que les ferides no estiguin cicatritzades. Aquests mateixos són els que reclamen el retorn de Gibraltar, que va ser una de les contrapartides per obtenir la seva victòria. L'última guerra civil espanyola ha viscut una postguerra amb la mateixa dinàmica de vencedors i vençuts. Així no hi ha cicatriu possible. Segon, treballar a favor de la reconciliació. La dinàmica anterior només és possible vèncer-la a través de la reconciliació i la concòrdia. La recent democràcia espanyola va apostar per un futur esperançador, però va obviar erròniament l'exercici de la memòria, sense el qual no hi ha reconciliació possible. Més encara, els nostàlgics, poc després que el poble votés una Constitució amb les seves llums i les seves ombres, van donar un cop per recuperar el passat. Els restauracionistes sempre han estat a l'aguait. Ara manen. Mandela va entendre que sense la reconciliació no hi havia futur ni convivència. La pel·lícula *Invictus* ho recorda. La

«La recent democràcia espanyola va apostar per un futur esperançador, però va obviar erròniament l'exercici de la memòria»

independència d'una nació sense estat resulta una sortida que desitja salvaguardar la dignitat. Els arguments són molts. N'hi hauria prou de pensar en l'àmbit lingüístic per justificar aquesta decisió. Davant del silenci còmplice dels intel·lectuals espanyols, es fragmenta políticament la unitat de la llengua, se la menysprea, se n'impedeix a Brussel·les la projecció internacional i s'ataca la immersió lingüística. Els assaigs a València i les Balears són evidents. A la franja de l'Aragó, esperpèntics. No respecten ni els seus mateixos ciutadans. Canviar tot això resulta gairebé impossible. Mandela apunta a l'últim recurs: «L'esperança és una arma poderosa, fins i tot quan no queda res més.»

revenge hauria estat el desastre. Girar la truita no resolva el problema. Es tractava de superar l'odi per l'amor i la convivència. Aquí estem a anys llum d'aquest plantejament. Tercer, respecte profund per les diferències i les minories. Les conseqüències polítiques del misteri de la Trinitat il·luminen l'objectiu: la unitat en la diversitat. Sacrificar qualsevol d'aquests extrems condueix al desastre. S'imposa la unitat a costa de la diversitat, de manera que la

Zoom

Eduard Brufau

Després de deu anys a la presó el govern de Rússia s'ha avingut a alliberar l'opositor Mikhaïl Khodorkovski. L'empresari rus, que no podrà tornar al seu país, ha agraït des de Berlín el paper d'Alemanya en el seu alliberament. També ha recordat que encara queden molts presos polítics a Rússia i a Ucraïna, com ara l'expressera ministra ucraïnesa, Iúlia Timoïenko. A la imatge, Khodorkovski amb la seva família un cop alliberat.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Esclaus de l'odi interior?

Deixem enrere un any ple d'esdeveniments. El fet que ens ha deixat una empremta inesborrable és la mort de Nelson Mandela. I ens l'ha deixada perquè la seva vida té molt a dir en el món actual. D'entre les frases que durant els dies del seu dol es van publicar, en recordo una que em va impressionar molt, precisament arran d'una conversa que acaba de tenir. «Madiba» explicava que, quan va sortir de la presó, va deixar l'odi allà dins, perquè si no, no hauria pogut ser lliure interiorment.

«La presó interior és més asfixiant que les reixes que separen del carrer»

Una de les coses més difícils per a les persones privades de llibertat és la sensació que sovint tenen d'alguna injustícia en la seva causa judicial. És veritat que els remordiments per tot allò que han fet és molt dolorós, i tornar a l'autoestima necessària és una tasca

que requereix temps i rehabilitació interior. Però, el desig de venjança i l'odi cap a les persones que els han fet mal és el que pot enverinar més l'interior de les persones.

Fa uns dies vaig tenir una conversa amb un noi que respirava odi i ànsia de venjança per tots quatre costats. Vaig deixar durant una bona estona que tragués tot el verí que cobejava al seu cor. El vaig escoltar en silenci, perquè necessitava desfogar-se. Quan va acabar li vaig dir la frase que havia llegit de Mandela i vaig tractar de convence'l que l'odi feia mal a qui el sent. Ell era esclau d'aquella necessitat de venjança. Fins que no deixés de banda aquella ràbia, la seva presó interior seria més asfixiant que les reixes que el separaven del carrer...

Me'n vaig anar amb la sensació d'impotència que sovint sentim davant les actituds humanes dels altres. Ningú no pot canviar-les sinó és un mateix. Vaig tractar de comprendre'l i vaig pregar per ell.

Tot just, dos o tres dies després una altra conversa em va donar la raó. Aquest diàleg va ser amb un noi que em parlava de la seva convivència en un pis compartit amb una persona víctima d'addiccions a l'heroïna. La seva conducta li feia a ell la vida impossible. La mateixa ràbia, el mateix desig de venjança. En aquest cas jo tractava de dir-li que havia de separar la persona en si de la que actuava per efectes de la droga, perquè no era ella mateixa, sinó l'addicció la que la feia actuar. Que l'havia de comprendre. Un company, amb el qual compartíem la conversa, em va confessar després: «Jo he viscut aquestes conductes egoistes quan estava amb les drogues. En aquells moments no hi havia ni amistat ni res, només aconseguir el que necessitava urgentment, malgrat que hagués de passar per sobre de qui fos... Ara ho veig clar, però tens raó que el fet de no comprendre i no perdonar, només fa mal a qui actua així.»

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 55
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08020 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Redescobrim el Nadal

Ja torna a ser Nadal. Per a molts de nosaltres, aquestes festes solen anar associades a sentiments de pau, de joia i de tendresa. I segurament que la majoria coincidiríem a recordar emocionats la il·lusió que el Nadal despertava en nosaltres quan érem infants. Amb certa nostàlgia, ens vénen al cap aquelles hores de muntar el pessebre amb els pares, el tió, les trobades familiars, la Missa del Gall o, és clar, els nervis de la nit de Reis (encara recordo com si fos avui, la vegada que vaig veure la capa del Rei Negre quan ja marxava de casa). Amb el temps, quan anem creixent i posant anys al nostre currículum vital, el Nadal continua essent un temps especial de l'any però sovint també es va perdent aquella il·lusió de quan

érem infants per deixar pas a les preocupacions dels adults. De fet, de vegades, els dies de Nadal poden esdevenir una càrrega addicional de feina i de compromisos. Fa pocs dies apareixia en l'edició digital d'un diari un article titulat *Guía emocional para sobrevivir a la Navidad*, amb consells com el de no parlar del tema de l'herència mentre ens estem menjant el caldo de galets. No vull negar la validesa pràctica d'aquests consells però potser convindria també replantejar-nos la nostra manera de viure el Nadal. No podríem tornar a recuperar una mica d'aquella il·lusió innocent de quan érem infants? No només perquè així seríem més feliços sinó també,

i sobretot, perquè només amb els ulls innocents d'un infant podem contemplar amb més força el Misteri del Pessebre: que el Fill de Déu s'ha fet home i ha nascut en una menjadora. Heus aquí la glòria del Senyor!

Només si tornem a posar el Misteri de l'Encarnació de Crist en el centre del Nadal serem capaços de copsar l'autèntic sentit d'aquestes festes i viure-les amb plenitud en companyia dels nostres familiars i amics. I, a la vegada, només podrem col·locar-nos davant el Misteri de Nadal si ens alliberem de les preocupacions accessòries i secundàries i intentem retornar a la innocència dels infants o d'aquells pastors que adoraven el Senyor enmig de la nit.

Des de Montserrat, bon i sant Nadal!

Bernat Juliol
Monjo de Montserrat

La sal de la terra

Taizé tot l'any

Entre Nadal i cap d'any la Comunitat de Taizé, des de fa 35 anys, anima la peregrinació de la confiança. El 2002 vam anar —un petit grup familiar— a la trobada de París. Va ser una experiència gairebé iniciàtica, cantar i pregar amb aquella multitud de tot Europa. Vivíam encara el venerable prior Gmà. Roger, el qual a l'estiu al 1940 va escollir aquell llogarret de la Borgonya, on va arribar viatjant en bicicleta. Allí va ocultar jueus o refugiats polítics que fugien de la zona ocupada durant la guerra mundial.

El més jove del nostre grupet hi ha peregrinat en autoestop aquest estiu 2013 per fer un recés en silenci al costat del centenar de germans originaris d'una trentena de països i de diverses confessions servits pel Gmà. Alois. Són un signe viu, visible i palpable de Transcendència, reconciliació i unitat dels cristians. Els germans es guanyen la vida amb el seu treball, i les seves hèrències personals les donen als més pobres. Hi ha

petites fraternitats de germans als barris pobres d'Àsia, Amèrica del Sud i del Nord i d'Àfrica. Els seus moments forts estan marcats per l'oració, a l'església de la Reconciliació, tres vegades al dia. Com als monestirs, les campanes assenyalen l'inici o final dels treballs, marquen les trobades, i tots, joves, grans i nens, es reuneixen amb els germans per a l'oració. Viuen l'incondicional respecte envers els creients d'altres religions o els qui no creuen. Aposten abans pel positiu que per emfasitzar manques o excessos. Confien en la gràcia i en l'Esperit i testimonien la consideració, la seguretat, la confiança, la disponibilitat, la congruència i la comprensió de part del Déu-Viu. Més que paraules o discursos testimonien el senzill somriure, el robust treball, la resistència per mantenir la valenta tenacitat. Ensenyen a rellegir l'Evangelí, al seu llogarret o a la gran ciutat. La seva senzillesa ens anima a continuar endavant i amb forces

per vèncer junts el cansament i les adversitats. Déu es troba als llocs de fricció, de necessitat i conflicte. Confiar en la seva voluntat és també fer-ho en la seva obra i en la vida! I gaudir-la o acompanyar els qui sofreixen mitjançant l'administració dels sacraments o del servei. Valoren la reconciliació; és Ell i únicament el Senyor, l'«absolutament Altre» i alhora proper per sa presència en els misteris de l'encarnació, mort i resurrecció; el Jesucrist que continua valent-se de pobres i pecadors per servir mitjançant l'acollida incondicional i els sacraments.

El nou peregrinar de la confiança a través de la terra camina enguany cap a Estrasburg i dins la nova etapa d'aquesta ruta vol permetre que joves de tot arreu del món puguin mobilitzar les seves energies, reunir les esperances, intuïcions i experiències per una trobada el 2015, quan, si Déu vol, tornarem a Taizé.

F. Diego Espuny
Pedagog

Mirada al món

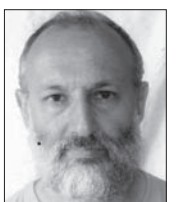
La germana Cristina

Si veniu per Yaoundé i voleu veure una obra social de gran impacte heu de conèixer l'hospital Sant Martí de Porres al barri Mvog Betsi a Yaoundé. Per arribar-hi cal fer un quilòmetre de carretera desastrosa. Si ha plogut, els taxis no hi volen anar. Impossibile d'arribar-hi. La quantitat de malalts de tota mena és enorme fins i tot els dies on l'accessibilitat és difícil. Al davant d'aquest hospital, la germana Cristina. És metgessa i ha sabut crear una xarxa de professionals de la salut i d'organismes que donen suport al projecte. Ella forma part de la Congregació de les Dominiques que vénen de Granada. Sé que diversos hospitals i fundacions d'Espanya col·laboren amb la germana Cristina. Els beneficiaris poden ser més de 400 diaris. Gairebé tothom, gent molt senzilla. Molts no podrien anar a un

hospital normal perquè els preus dels serveis els són impossibles.

La vitalitat de la germana Cristina és impressionant. Quan no està al quiròfan, està acollint malalts o en algun altre servei diocesà. Se la pot trobar endreçant la farmàcia, remirant l'administració o visitant els malalts interns a l'hospital. En el tràfec continu sempre trobareu el somriure i la joia. Els malalts poden trobar-hi la competència professional, els equipaments però també l'acollida, l'escolta i un somriure d'amic. I sempre mirant endavant... «hem d'obrir un servei per als malalts terminals... en alguns casos les persones pateixen molt sense calmants o acompanyament terminal»... «hem de treballar la prevenció del càncer de pit perquè massa dones desenvolupen aquests tumors»... tot són projectes per respon-

dre a tants problemes. Molts serveis especialitzats es realitzen en partenariat amb hospitals espanyols. Hi vaig veure fa uns mesos metges de la Barraquer que van venir a operar... L'hospital era ple de persones que sortien del quiròfan o esperaven per entrar-hi. Una nena de 8 anys mirava la seva mare després de poder-la veure per primera vegada: «Tu ets la mare!» L'escena era impressionant, la mare i l'àvia veient la petita que hi podia veure. La petita gaudint de la presència de la mare... i ara podria veure la pissarra a l'escola i jugar amb les amigues. Imagino quanta gent viurà agraïda dels serveis rebuts discretament i generosament d'aquest hospital i de tantes missioneres i laics que hi treballen. Jo també hi afegeixo el meu agraïment a tots els que l'han fet possible.

Josep Maria Sabé Colom
Missioner salesià al Camerun
jmsabe@yahoo.fr

Estimar la música

Aquest és el privilegi que va tenir Fernando Argenta. Estimava la música no només per a ell; la volia per transmetre-la, per ensenyar-la i perquè els altres també en gaudissin. Tenia ben clar que l'amor és difusiu i ho expressava amb el seu bon fer, amb la seva pedagogia magnífica sabent el que representa en l'educació despertar horitzons «gairebé divins». El seu programa a Ràdio Nacional d'Espanya enriquia i feia somiar. La seva respectable audiència no era de les que es compten en xifres. Però l'ésser humà és inesgotable i no perdo l'esperança que un nou Fernando torni a entrar en la nostra intimitat.

ANA M. BALDÁN
Torre del Mar (Màlaga)

Atacs a la cultura

Si de sobte els esborressin tota la terminologia grega del seu llenguatge professional, els metges caurien en el caos. De la mateixa manera, els professionals del llenguatge, a Europa i altres zones del globus, es quedarien sense referent bàsic si els esborressin el llatí. Les llengües clàssiques són a les arrels del nostre saber i anul·lar-les en l'ensenyament és un error que pagariem car. Ara sembla que s'atempta contra la filosofia. Els humans hem d'aprendre, perquè naixem amb coneixements limitats, intuïtius, sensorials... i la filosofia ens ensenya a pensar.

Tenim aquest caos social perquè els nostres pensants menyspreen la filosofia i així anem fent. Un altre puntal bàsic són les matemàtiques. Reconeix que són essencials, fins i tot la música és matemàtica pura, matemàtica en estat pur. Actes vandàlics són els que estem patint.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

Els predilectes de Crist

Els sense sostre, els toxicodependents, els ancians sols, els immigrants, les dones maltractades, els nens que han de néixer... Totes aquestes persones han de ser prioritàries per a l'Església per a un cristià coherent. Hi insisteix el Papa en la seva exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*. Més enllà de l'assistencialisme, Francesc demana que ens preocupem sincerament per elles, posar-se de part seva, denunciar les estructures econòmiques injustes que els oprimeixen. El Papa recorda que tenen necessitat de pa, però sobretot de Déu.

Els pobres mereixen «una atenció religiosa privilegiada i prioritària», diu l'exhortació. I diu més: evangelitzar aquestes persones, és clar, però també deixar-nos evangelitzar per elles. Jesucrist va deixar clar que calia cercar-lo en els més petits. D'aquí que el Papa insisteixi en el fet que l'atenció preferencial pels pobres no permet excepcions. Francesc no es cansa de subratllar-ho amb tota mena de gestos de tendresa en els quals mostra el camí per a una Església creïble i abocada en la missió. És el camí de la missió i també el de la felicitat de l'ésser humà, que no ha estat creat per viure tancat en ell mateix. Quan Crist es va humiliar i va rentar els peus als apòstols, recorda el Papa, els va dir: «Sereu feliços si feu això.»

JUAN GARCÍA
Cáceres

Cristians compromesos amb l'Evangeli

En Jonathan té 26 anys i un coeficient intel·lectual molt baix. Fill d'una família greument desestructurada, actualment no li queda cap familiar. Aquest jove era atès per mi, el sacerdot Jesús Colina, salesià, i pel meu grup dedicat a nois amb greus problemes.

El mes de juny, i fruit del seu dèficit cognitiu, va ser detingut a l'aeroport de Lima, amb 4 kg de cocaïna. Ha estat condemnat a sis anys i vuit mesos de presó.

La situació carcerària al Perú és dramàtica: els donen una manta i una ració de ranxo al dia. Dormen al terra i el dia l'han de passar al pati, tant si fa fred com calor. Per tenir una cel·la, un llit, menjar un mínim de dignitat, estris de neteja personal, sabó per rentar la roba,

medicaments en cas de posar-se malalts... ho han de pagar.

Nosaltres hem enviat diversos cops diners (més de 3.000 euros) que en la majoria de les vegades no han arribat a bon port, s'han perdut pel camí... Gràcies a Déu, i a un bisbe, que ha estat 40 anys missioner en un dels llocs més pobres del Perú, Ayaviri, vam poder contactar amb la casa d'acollida de la ciutat del Callao, dedicada a l'ajuda dels joves a la presó. Al capdavant de la llar es troba una religiosa espanyola, la Gna. Mercedes González, coneguda com Gna. Merche. L'adreça és: Casa de Acogida, c/ Cahuide, 450, La Perla Callao, Lima, Perú.

Podeu fer els vostres donatius a Rosa M. Aranda: 1465 0120 34 1700 723746

JESÚS COLINA
Lima (Perú)

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Confessions

A la meua parròquia, diumenge passat, el mossèn ens va convidar a participar en una celebració comunitària del sagrament de la Penitència, insistint en el fet que era molt important per al Nadal. A mi no em convenç gaire. Jo, quan en tinc necessitat, em confesso i ja en tinc prou. Serveixen de gaire aquestes celebracions? No creu que de vegades es cometin abusos amb l'absolució general o particularment sense confessar els pecats?

Penso que moltes persones encara tenen una vivència molt individualista de la fe cristiana. Sembla com si tot passés entre jo i Déu al marge de la comunitat cristiana. Per posar un exemple, molt sovint et trobes amb celebracions de l'Eucaristia en temples grans i amb pocs participants i tots, en lloc de congregar-se fraternalment davant l'altar, es dispersen i es distancien els uns dels altres tant com poden. I no hi donen cap importància. O fidels que et diuen que, pel que fa a la confessió, ja s'entenen directament amb Déu.

Una teologia seriosa i renovada del pecat i de la reconciliació ha volgut fer redescobrir la dimensió comunitària del pecat i la necessària dimensió eclesiològica de la Penitència. Amb el pecat no només es produeix una ruptura amb Déu, sinó que també es fereix la santedat de l'Església. Per viure i adonar-se d'alguna cosa tan elemental, no cal, evidentment, participar en una celebració comunitària de la Penitència, perquè en cada confessió són presents i es posen en relleu aquests aspectes eclesials del pecat i de la reconciliació. Amb tot, penso que una celebració comunitària de la Penitència ben preparada i ben feta pot ajudar, i molt, a prendre consciència de tot això, a demanar plegats perdó a Déu i a avançar en el nostre camí personal i comunitari de conversió. Potser el problema d'aquestes celebracions és la inquietud de voler fer també i per a tots els assistents la celebració del sagrament de la Penitència. Jo penso que són dues coses que es poden separar i que, fins i tot en molts casos, és prudent separar-les. Imagini's una celebració amb dos-cents participants i un únic sacerdot. És evident que una confessió ben feta s'ha de fer en un ambient de pau i serenitat, sense precipitacions ni desassossecs. La celebració comunitària, en molts casos, pot ajudar i predisposar a fer una bona confessió en les circumstàncies adients. Per això cal que en temples parroquials i altres llocs de culte hi hagi horaris ben establerts de confessions i que els fidels sàpiguen que seran adequadament atesos. Finalment, una celebració comunitària de la Penitència no té res a veure amb els abusos que vostè esmenta i que estan desautoritzats totalment en l'Església.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Amb bon humor...

Nelson Mandela, un home de bé

Víctor Corcoba Herrero

Tot el món ret homenatge a qui probablement va ser el líder moral més important d'aquesta època, i els seus pensaments continuen més vius que mai. Nacions Unides el qualifica com un colós de la justícia, la pau i el servei a la humanitat. O sigui, un home de bé, que ho va ser de cor i d'ànima. Mai no va abandonar el combat de la paraula, del bon fer i millor dir.

Va viure en primera línia de batalla, disposat a sacrificar-ho tot per la llibertat del seu poble. Va voler canviar el món i va fer servir l'arma de l'amor sense condicions, va posar veu i sentit als llenguatges, els va fer vivència personal, els va compartir, va avivar l'educació perquè no hi hagués distinció de classes, i va exaltar l'ésser humà com a prioritat. Tant el seu llenguatge com les seves obres germinen de la coherència, del seu ideal de vida, el d'una societat lliure i democràtica en la qual tots puguem viure en harmonia i amb possibilitats iguals.

Mandela ja descansa en pau. Sempre la va conrear en vida i la va compartir amb tothom. Va prendre el camí de l'harmonia, va conquerir la por per sortir airós d'aquest infern mundà i va treballar de valent per l'alliberament dels oprimits. No va escatimar esforços per desterrar l'odi i la venjança del planeta. Com ell mateix deia: «Ningú no neix odiant una altra persona pel color de la seva pell, o el seu origen o la seva religió.» Per què fer-ho després? Seria bo interrogar-nos de tant en tant; és prova que pensem.

Referent de vida

Sens dubte, Mandela és abans que res un referent i una referència de vida. Continuament va estar obert a totes les preguntes. Creia en la saviesa col·lectiva, l'única que pot humanitzar-nos. Per descomptat, la humanitat ha de transcendir cap a aquell esperit

«Les seves petjades són inesborrables. Ha creat escola. Mentre el món ensenya a odiar, ell ensenyava a estimar»

de Nelson Mandela, tot sustentat en l'acció agrupada, en la reacció de les masses lliures i independents, per dur a bon terme actes de justícia. L'equanimitat no és només en les paraules de la llei, és a les nostres actituds, a la nostra manera de forjar els camins, al nostre esforç de posar audàcia i esperança en l'espècie humana.

Avui les societats tenen fam de guies que practiquin la donació, sense cap interès, la mateixa pobresa—com deia Mandela— no és un acte de caritat, sinó de rectitud. Hem d'unir-nos per desterrar aquest infern que hem creat els éssers humans. Nelson Mandela apostava per aquella ànima social, per aquell esperit de societat inserida en els valors naturals, per enderrocar les barreres racials o d'un altre tipus, per ser el guardià dels indefensos; tasques totes elles que tenia al seu full de serveis, com una obligació moral.

I així, fruit d'aquest compromís social, ha batallat contra tot tipus de dominacions, contra la dominació blanca i també contra la dominació negra, i no ha abandonat aquest coratge fins que ha aconseguit el domini absolut d'ell mateix.

Testament d'amor

Permeteu-me, doncs, aquesta missiva necrològica a aquest constructor de somnis, amb sentit de l'humor perquè la gent s'oblidés dels seus problemes, sempre disposat a aixecar-se després de qualsevol caiguda, després d'haver arribat al final del camí. Les seves petjades són inesborrables. Ha creat escola. Mentre el món ensenya a odiar, ell ensenyava a estimar, fent-se estimar com si fos el guaridor de cada ésser humà. Fins a la seva mort és un testament d'amor que ens prologa, i ens prolonga la vida. Per ell, per l'inoblidable Nelson Mandela, el món avui també està més unit que ahir, i així mateix més despert, per digerir les seves idees d'alliberament tan necessàries en el present.

El diàleg intervida i interreligió

Ignacio Marqués

Tinc la sort de viure en una ciutat, Santa Coloma de Gramenet (Barcelona), d'uns 120.000 habitants, molt variada: interracial, intercultural, interreligiosa, etc. Tota ella és un laboratori de relacions entre diferents nacionalitats. El darrer cens va descobrir que en aquesta ciutat conviuen gent de 119 procedències diferents! Tenint en compte que hi ha molta població sense regularitzar —i que, per tant, no està censada—, endevino que encara n'hi haurà més. Ens falten molt poques banderes per tenir-ne tantes com l'edifici de l'ONU, on han d'onejar totes les que hi ha al món! Això fa que la trobada de persones que professen diferents religions sigui molt freqüent.

No fa gaire, en la reunió dels que

fem servir el mateix aparcament veïnal, em vaig trobar amb en Mohamed. Coneixedor de la seva pietat —és imam d'una mesquita veïna, on dirigeix la pregària comunitària—, li vaig dir recentment que el papa Francesc convidava tots els creients a aplegar-nos en la pregària i el dejuni per demanar a Déu per la pau al món i en concret a Síria. A Barcelona va tenir lloc una convocatòria a l'antiga església de Sant Pau del Camp. Em va contestar: «Podem anar-hi plegats, perquè jo no sé el camí i tinc por de perdre'm.»

Així ho vam fer. Jo carregava un paquet pesat de llibres. En Mohamed no va consentir que el portés jo, ja que li doblava l'edat, i no va parar fins que va aconseguir portar-me'l. La seva llarga barba i la túnica que portava feien que molta gent al carrer

o al metro fixés l'atenció en nosaltres. Potser perquè no és gaire freqüent veure dues persones conversant en públic amb característiques tan diferents?

Convivència fructífera

Si va ser interessant la pregària multirreligiosa que la Delegació diocesana per al Diàleg Ecumènic i Interreligió havia preparat i en la qual vam participar tots dos, molt més interessant va ser tot el que durant el trajecte vam compartir. Vam parlar de les nostres famílies, de les nostres feines actuals, dels nostres projectes... i ell carregava amb els meus llibres.

Aquesta convivència de persones de procedència diferent i de religió diferent és allò que els intel·lectuals anomenen el «diàleg intervida». Sem-

pre hauria de precedir el que, amb massa rapidesa, molts cops s'organitza com a «diàleg interreligió», amb la pretensió d'afrontar l'entorn d'una taula les moltes i profundes diferències de tipus dogmàtic i moral que hi ha entre les diferents religions.

Si no hi ha una convivència, un tracte habitual entre els que professen religions diferents, em sembla molt pretensió intentar un diàleg teòric sobre les diferències entre tots dos credos i tipus de comportament. Perquè, sense voler-ho, cadascú es tanca en banda davant dels plantejaments de l'altre que aparenta ser un contrincant. Si no hi ha una confiança, una estimació, una amistat prèvia, aquells temes tan elevats no poden ser tractats amb facilitat. I d'aquí, que el pretès diàleg es faci impossible: només es mantenen dos monòlegs.

Paraula i vida

Fa cinquanta anys

Era el dia 4 de desembre de 1963, quan estava reunit el Concili Vaticà II. Pau VI presidia la cloenda de la segona sessió conciliar i la nau central de la basílica de Sant Pere acollia els bisbes de tot el món. Acabava de llegir el darrer foli del seu discurs, ja imprès prèviament, però, amb un gest de la mà, aturà els aplaudiments i anuncià la que seria la notícia d'aquell dia: el Papa havia decidit fer-se pelegrí a la terra del Senyor.

El nou aplaudiment fou encara més fort que l'anterior. El papa Montini, ja abans de ser-ho, s'havia convertit en un gran intèrpret del que havia de ser el Concili Vaticà II, iniciat per Joan XXIII. En destacaven tres objectius: el *retorn a les fonts*, la reforma de l'Església i la unitat dels cristians. Tots tres eixos conciliaris —sobretot el del retorn a les fonts de la fe— quedaven simbolitzats en el gest del Papa d'anar com a pelegrí a Terra Santa del 4 al 6 de gener de 1964.

Ara —passats cinquanta anys— no és fàcil fer-nos càrrec de la novetat que representava aquell anunci. Mai, fins aquell moment, un Papa havia posat els peus a la terra de Jesús; mai un successor

de sant Pere havia trepitjat els camins que seguí el primer dels apòstols. Seria la primera vegada que un Papa pujava a un avió per fer un viatge fora de Roma. La companyia Alitalia, conscient d'aquestes novetats, des d'aleshores i per als següents viatges papals, va posar a disposició del Sant Pare el DC-8 que portà Montini de Roma a Amman el 4 de gener de 1964. El jove rei Hussein de Jordània va fer molt més del que exigia el protocol per rebre i acompanyar el Sant Pare. Igualment va fer el president d'Israel, Zalman Shazar, i també ho feren els respectius governs. Aquell viatge va tenir també un missatge interreligiós i fou una expressió de respecte i estimació entre jueus, musulmans i cristians.

Aquell viatge va tenir també una gran dimensió ecumènica, sobretot per a l'Església catòlica i les seves relacions amb les Esglésies d'Orient. El seu moment culminant fou, en aquest sentit, la històrica trobada, a Jerusalem, entre Pau VI i Atenàgoros I, el patriarca ecumènic de Constantinoble i cap de les Esglésies ortodoxes.

El lloc escollit per a la trobada no podia ser més

emblemàtic: l'Hort de les Oliveres, que fou testimoni de l'agonia espiritual de Crist. Era la primera trobada al més alt nivell eclesial després de 500 anys. Un abisme separava Roma de Bizanci des de feia cinc segles. La unitat de la cristiandat semblava definitivament trencada des d'aquell 16 de juliol de 1054, quan el cardenal Humbert, llegat del papa Lleó IX, en el curs d'una missa pontifical, deixà la butlla d'excomunió sobre l'altar de Santa Sofia de Constantinoble.

L'abisme encara semblava més gran després del fracàs de l'intent de refer la unitat dels concilis de Ferrara i de Florència, al segle XV. Però la trobada de la muntanya de les Oliveres —ara fa cinquanta anys— obrí el camí cap a una de les decisions ecumèniques del temps del darrer Concili pel que fa a les relacions amb les Esglésies ortodoxes: el Vaticà II acabà amb el gest recíproc d'aixecar les excomunionions entre Roma i Constantinoble, vigents des de feia cinc segles. Un gest que obria novament els camins cap a la plena unitat. Cal esperar que aquests camins avancin gràcies al viatge previst a Terra Santa del papa Francesc.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Els nous Reis Mags

El Nou Testament, posant en relleu la llunyania de la qual procedien els Reis Mags que van acudir a adorar el Nen, dóna a entendre que l'Epifania és, sobretot, revelació de Jesucrist a tots els pobles. Ja no hi ha fronteres de la Terra Promesa, ni de famílies o clans, ni el Fill de David ha nascut per continuar l'estirp, ni per enfortir la tribu de Judà o el territori d'Israel. Déu es va encarnar per sortir a trobar la humanitat sencera. Benet XVI, rellegant els textos del concili Vaticà II, va assenyalar que en el nostre món modern i globalitzat, els nous Mags podrien ser els polítics, els científics i els líders religiosos.

Els polítics, ja que als governants toca en primer lloc promoure la pau i l'ordre social entre els homes, sense oblidar que Déu és el pare de tots; els científics, homes del pensament i la ciència,

perquè han de buscar sense cansament la veritat, i Crist és la Veritat suprema; i finalment els líders de les diferents religions, en cadascuna de les quals es troben aquestes llavors de veritat escampades pel món que Déu va crear.

I bé, podem pensar, què hi ha de nosaltres, els qui no tenim capacitat de govern, ni destaquem per la ciència ni som líders de res?

Podem trobar Crist en la seva manifestació —epifania— fins i tot abans que aquells personatges, de la mateixa manera que els pastors que cuidaven els seus ramats a Betlem van arribar abans que els Mags a adorar el Nen.

Hem començat un any nou. Qualsevol que sigui la nostra posició en la societat —treballadors, intel·lectuals, mestresses de casa, joves, gent gran, pares de família, professionals, aturats...—,

estem cridats a seguir l'estrella que ens conduirà al Messies. No adorem altres déus: el déu-plaer, el déu-egoisme, el déu-diners, el déu-èxit. Cap d'ells no és el Déu veritable.

A ell el trobarem seguint l'estrella a través de l'oració, de la caritat amb tots, de les alegries sanes, de la solidaritat amb els més necessitats. És en el nostre cor, on podem trobar Déu, conversar amb ell i descansar de les nostres preocupacions. I això ho podem viure a casa nostra, al lloc de treball o al mig del carrer, encara que també, i és la meva recomanació, apropant-nos a aquesta llum vacil·lant que acompanya en una llàntia els sagraris de les nostres Esglésies i que, com l'estrella dels Mags, s'ha aturat allà assenyalant la presència de Jesucrist.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Un missatge evangelitzador

Miquel Àngel Codina

El plat fort de la segona edició de la Nit de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel va ser l'actuació de l'Escolania de Montserrat al Centre de Convencions Internacional de Barcelona. Sota la direcció de Bernat Vivancos i amb l'acompanyament al piano de Vicenç Prunés, l'Escolania va interpretar temes, entre altres compositors, del P. Àngel Rodamilans, Pau Casals, John Rutter, Francesc Civil o Josep M. Ruera. En el seu programa tampoc no hi va manca una peça del *Llibre Vermell de Montserrat* i el *Violai*. Segons el P. Josep M. Soler, abat de Montserrat, la participació de l'Escolania en aquest acte «simbolitza els lligams de col·laboració existents entre aquests mitjans de comunicació i l'abadia de Montserrat».

Des dels seus començaments, a partir del segle XIII, l'Escolania de Montserrat ha estat al servei del santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Això fa que sigui una de les escoles de música més antigues d'Europa que encara està en actiu. Amb el seu cant, els escolans transmeten un missatge evangelitzador de bellesa i pau. Actualment l'Escolania està formada per més de cinquanta nois, de nou a catorze anys, procedents de tot Catalunya i també de la resta dels Països Catalans. La majoria dels nois entren a 4t de Primària i alguns, a 5è de Primària. L'estada a l'Escolania s'acaba a 1r o a 2n d'ESO, depenent de l'evolució de la veu.

«Per ser escolà, cal tenir bona veu i una certa capacitat d'afinació. Per la intensitat d'estudis musicals que fan els escolans, convé que no tinguin dificultats enormes amb els estudis. I per les hores que passen junts, que són moltes, fa falta també una certa sociabilitat», explica el P. Sergi d'Assís Gelpí, prefecte de l'Escolania de Montserrat. I afegeix que «la raó d'entrar a l'Escolania no és mai un tema econòmic: des de fa molts anys, Montserrat va optar perquè fos una oportunitat per als nois amb capacitats musicals, independentment del nivell econòmic de la família. Això avui dia és un repte, però hi creiem i treballam per poder-lo continuar oferint.»

Segons el P. Gelpí, l'Escolania de Montserrat és molt més que un cor. «Per als nois que en formen part —assegura— és una experiència que els acompanyarà tota la vida: reben una formació global i viuen un munt d'emocions. Per a la gent que estima Montserrat, o per a tants visitants que vénen a escoltar-los, són transmissors de bellesa, de sentit, de pau. A través de la música, comuniquen un missatge que no té fronteres i que comprenen persones d'arreu del món perquè parla directament al cor.»

Cada escolà estudia dos instruments, el piano i un segon instrument a escollir, a més de Llenguatge Musical, Conjunt Instrumental i Cant Coral. La finalitat essencial de l'Escolania avui, com en segles

passats, és la participació en la pregària del santuari. De dilluns a divendres, a les 13.00, i els diumenges, a les 12.00, canten la *Salve* i el *Violai*, l'himne a la Mare de Déu de Montserrat. De diumenge a dijous canten, a les 19.00, la *Salve montserratina*. Des de finals dels anys seixanta, l'Escolania ofereix concerts i actuacions arreu del món. La majoria dels escolans, quan deixen Montserrat, continuen els estudis de música. N'hi ha que destaquen professionalment com a cantants, instrumentistes o directors.

És el cas de Roger Padullés (Sallent, 1975), que s'ha convertit en un tenor de renom internacional. Havia estudiat Periodisme —va arribar a ser cap de premsa de l'abadia de Montserrat i també feia un programa de música clàssica a Ràdio Estel— i posteriorment es va graduar al conservatori de Friburg (Alemanya). «Quatre anys a Montserrat donen per a molts records, però el que més m'ha marcat, positivament, ha estat la convivència amb els altres quaranta-nou escolans. Aprens a valerte per tu mateix i, alhora, a saber que formes part d'una gran família. També t'acostumes a estimar la muntanya de Montserrat, la comunitat benedictina i les persones que vénen a adorar la Moreneta, cadascú a la seva manera», comenta Padullés.

També rememora una anècdota ben significativa: «Una vegada, i com a conseqüència d'una nevada impressionant, ens vam quedar incomunicats. Aquell dia, a diferència del que és habitual, només hi havia dues persones assegurades als bancs de l'església per escoltar-nos cantar la *Salve*. Em va quedar marcat el comentari de l'estimat P. Ireneu Segarra quan ens va dir: "Penseu que canteu per

«Als meus anys d'estada a l'Escolania vaig rebre uns valors que m'han acompanyat sempre. Sens dubte, el millor regal»

BERNAT VIVANCOS,
director musical de
l'Escolania de Montserrat i
antic escolà de Montserrat

«A través de la música, comuniquen un missatge que no té fronteres i que comprenen persones d'arreu del món perquè parla directament al cor»

P. SERGI D'ASSÍS GELPÍ,
prefecte de l'Escolania
de Montserrat

a ells, però també per a la Moreneta." Petit com era jo, encara recordo aquella experiència única.»

Roger Padullés també va viure moments d'angoixa, com ara «l'incendi que va cremar bona part de la muntanya. Però com que de tot se'n pot treure la part positiva, recordo amb emoció una missa multitudinària a l'aire lliure en què centenars de persones anònimes i institucions van mostrar la seva voluntat de reforestar la muntanya el més aviat possible. Els resultats ja els podem veure ara.»

Compositor prestigiós

L'actual director musical de l'Escolania de Montserrat, Bernat Vivancos (Barcelona, 1973), va entrar a l'Escolania als 10 anys. És també un exemple del fruit excel·lent que pot donar la llavor conreada a l'Escolania. Avui dia és un compositor prestigiós. En la seva trajectòria destaquen treballs com *Avui és el dia que ha fet el Senyor*, la primera obra coral creada expressament per ser inter-

pretada a la basílica de la Sagrada Família, o *Blanc*. Així mateix, és professor de Composició i d'Orquestració a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

«Per a mi era un luxe poder estudiar i viure en una escola on es feia tanta música; m'hi sentia molt bé, molt còmode. A part, però, de l'aspecte musical, m'agradava el caire de família que s'hi respirava, entre companys, professors, monjos; es vivia tot en equip, amb germanor. Sempre he pensat que els meus anys d'estada a l'Escolania han estat el millor fonament per a la meva futura activitat com a músic, i també com a persona, ja que vaig rebre uns valors que m'han acompanyat sempre», afirma Vivancos. I subratlla: «Sens dubte, el millor regal.»

Bernat Vivancos reconeix que la formació musical rebuda a Montserrat durant aquells anys ha estat cabdal per a la seva carrera. «Per dedicar-se a la composició —constata— hi ha d'haver, en primer lloc, do. Do que és agraïment. En segon lloc, treball. Però a part d'aquests dos factors, poder disposar d'una motxilla plena de vivència musical, com passa a l'Escolania,

tzador de bellesa i pau

és també una eina bàsica. Al'Escolania es canta molt, i cada dia. Això va forjant el futur músic, no cal dir el futur compositor, a través d'una musicalitat rica i plural. Els grans compositors de la història de la música, de petits, cantaven en escolanies i en cors de catedrals. Són uns anys en què es passa de nen a jove, on la música es devora en grans quantitats i s'assimila amb gran facilitat. De mica en mica, es va creant un pòsit musical que després alimentarà la nostra activitat musical futura. En serà la base.»

La mateixa opinió la comparteix Roger Padullés: «La influència de Montserrat ha estat crucial. La facilitat de lectura a primera vista i una musicalitat natural són dos dels segells que t'emportes quan surts de l'Escolania i que et donen un avantatge enorme respecte d'altres músics. Al mateix temps també aprens disciplina a l'hora d'estudiar i a saber que les coses, sense esforç, no vénen soles.»

Una gran família

L'Escolania de Montserrat ha evolucionat molt en els últims anys. «Ara ja queda enrere el temps en què els escolans s'estaven gairebé sempre a Montserrat. La residència opcional està totalment normalitzada. Cada cap de setmana els escolans se'n van a casa, i n'hi ha que també alguns dies entre setmana. La implicació de les famílies en la vida de l'Escolania és molt important i bonica. Molts dels pares són mestres, cosa que creiem que també té molt de significat. Pel que fa a la formació en continguts, s'ha potenciat molt l'anglès. Tenim joves monitors anglesos o americans que conviuen amb els escolans i els parlen només en anglès. A més, tot el tema tecnològic s'ha anat integrant des de fa temps i avui forma part del dia a dia de l'Escolania», observa el P. Sergi d'Assís Gelpí. Pau Senserrich i Primé, nascut a Cambrils, té 12 anys i estudia 1r d'ESO. «Per a mi la música és un regal, és el que ens ajuda a comunicar-nos amb la gent. És necessària per conviure. Tothom s'entén amb la música, parli la llengua que parli, perquè expressa sentiments», diu en Pau. El que més li agrada de formar part de l'Escolania de Montserrat és «la convivència que tenim entre tots i la música». Toca el piano i el clarinet. «A mi m'agrada el saxo», confessa, «i el clarinet és el que se li assembla més».

Mark Lilagan i Márquez va néixer a Barcelona, té 13 anys i estudia 2n d'ESO. Segons ell, «la música és una manera d'ajudar la gent a pregar. M'ho passo bé cantant». En Mark està satisfet de ser escolà perquè «semblen una família, cada dia vivim junts, i podem fer molta música». Toca la flauta travessera i el piano. Des de l'any 2007, Bernat Vivancos és el director musical de l'Escolania. «En aquesta responsabilitat que se m'ha encomanat, és imprescindible conèixer la casa. Per a mi és bàsic, s'ha de conèixer el monestir, se l'ha d'entendre i

comprendre, se l'ha d'estimar, i també s'ha d'haver interioritzat tot el repertori musical de la casa, així com el *savoir faire* de la institució. Des del primer dia he tingut molt clar que, més que innovar o inventar massa coses, l'important és ser fidel a una tradició centenària, respectar la història, la particularitat del centre i intentar fer-ho tot amb la més gran dignitat possible», assenyala Vivancos.

«Malgrat que m'hi sento com a casa —expressa Bernat Vivancos—, sé que no és casa meua i el respecte ha de ser sempre molt gran. Pensar en tradició no vol dir que la innovació i la modernitat no hi tinguin cabuda. El meu mestre d'infant, el P. Ireneu Segarra, es manté sempre ben viu en el meu record i, ara més que mai, valoro la seva feina; feta, en el seu cas, amb excel·lència. Era un gran picapedrer, treballava amb constància, i amb humilitat i silenci.»

Vivancos posa en relleu el missatge que vol transmetre l'Escolania a través dels cants dels infants: «Cada dia, després del cant de la *Salve*, un parell d'escolans dirigeixen, en diferents llengües, unes paraules als fidels. No oblidem que aquella hora és un dels moments de més concentració de gent a Montserrat. Hi ha persones de tot tipus, creients catòlics i no creients, gent de cultures i creences ben diverses.»

«Els escolans—prosegueix el director musical de l'Escolania de Montserrat—diuen amb paraules allò que hem volgut transmetre minuts abans amb el nostre cant: un missatge de pau. Pau, que, de manera polièdrica, la gent rebrà de manera ben diferent. Potser un consol, una alegria, un culte a la bellesa, o bé ganes de viure, de demanar perdó, de fer el bé... No sabem mai el que passa pel cap i pel cor dels qui ens escolten. Nosaltres intentem cantar amb dignitat, i ser ben conscients que el nostre cant pot fer un bé a les persones que ens escolten.»

Ens apassiona
ajudar
els que necessiten ajuda.
I a tu?

En col·laboració amb **Càritas**
Un NO per a ningú.

A Lunet Solidario ens apassiona ajudar els que necessiten ajuda amb accions que contribueixen a netejar el món de pobresa, malalties, analfabetisme, marginació... Per això, donem suport a projectes promoguts pels nostres clients, amb qui compartim valors. Es tracta de projectes vinculats a millores en l'educació, condicions de vida o desenvolupament de zones deprimides. Si també t'apassiona ajudar, entra a www.lunet.es o a www.caritasbcn.org/ca/. Gràcies.

Calendari de la setmana

Comentari de la Paraula

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL 2)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 2)

GENER

5. DIUMENGE

Diumenge II de Nadal, Blanc. Lectures: Siràcida 24,1-2.8-12 / Salm 147 / Efesis 1,3-6.15-18 / Joan 1,1-18
SANTORAL: Carles de Sant Andreu, rel.; beat Dídac-Josep de Cadis, prev.; Emiliàna, vg.; Genoveva Torres, rel. i fund.; Joan Nepomucè Newman, b.; Simeó Estilita, monjo; Telèsfor, p. i mr.

6. DILLUNS

Epifania del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efesis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12
SANTORAL: Macra, vg. i mr.; Melani, b.; Melcior, Gaspar i Baltasar; Nilamó.

7. DIMARTS

Sant Ramon de Penyafort (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 3,22-4,6 / Salm 2 / Mateu 4,12-17.23-25
SANTORAL: Crispí, b.; Julià de Toledo, b.; Tell, ab.; Virgínia, mr.

8. DIMECRES

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 4,7-10 / Salm 71 / Marc 6,34-44
SANTORAL: Abo, b.; Apol·linar, b.; Gúdula, vg.; Jaume Hilari Barbal, prev. i mr.; Pere Tomàs, b.

9. DIJOUS

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 4,11-18 / Salm 71 / Marc 6,45-52. O bé: *Sant Eulogi de Còrdova (ML), Vermell.*
SANTORAL: Andreu Corsini, b.; Eulogi de Còrdova, prev. i mr.; Julià i Basilissa, mr.; Marciana, vg. i mr.

10. DIVENDRES

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 4,19-5,4 / Salm 71 / Lluc 4,14-22a
SANTORAL: Agató, p., beat Gregori X, p.; Pere Ursèol, monjo.

11. DISSABTE

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 5,5-13 / Salm 147 / Lluc 5,12-16. Urgell: beata Anna M. Janer (ML), *blanc.*
SANTORAL: Gonçal d'Amarante i Bernat Scammaca, prev.; Higini, p. i mr.; Hortènsia, vg.; Salvi, b. i mr.

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Després de 13.700 milions d'anys el projecte s'ha fet carn

Joan enceta el seu escrit presentant el Projecte que Déu tenia pensat per a la creació: «En el principi existia el Projecte, i aquest Projecte interpel·lava Déu i Déu era el Projecte. Aquest en el principi interpel·lava Déu. Totes les coses existiren per mitjà d'ell i sense ell no va existir res. *El que s'ha produït* en el seu si és Vida i la Vida era la Llum dels homes: aquesta Llum brilla en la Tenebra, però la Tenebra no l'ha atrapada.» El Projecte que interpel·lava Déu des de l'eternitat s'ha activat quan premé el botó del Big Bang. En el si d'aquest Projecte, Déu ha instil·lat Vida perquè, després d'un llarguíssim procés evolutiu, es transformés en Llum per als homes. Tanmateix, des dels inicis la Tenebra, el Poder en totes les seves múltiples manifestacions, s'ha volgut empadronir d'ella, però mai no l'ha pogut atrapar. «Estava la Llum veritable —la que il·lumina tot home— arribant al món. Era en el món, i el món es va fer per mitjà d'ell, però el món no el conegué.» Un pas més en la línia de l'evolució: el procés d'hominització ha engendrat un «món» de dependències i d'interessos que han prevalgut sobre la persona, fins a ofuscar el Projecte i fer-lo irrecognoscible. «Vingué prop dels seus, però els seus no l'acolliren.» Un nou pas, el Projecte s'ha manifestat a Israel, però no ha trobat bona acollida entre els seus. Quan, però, semblava que el Projecte de Déu havia fracassat, obtingué una resposta positiva: «Als qui el reberen, els donà la capacitat d'esdevenir fills de Déu, als qui donen l'adhesió a la seva persona, són els qui no neixen de lligams de sang, ni d'un voler de la carn, *ni d'un voler de baró*, sinó que han nascut de Déu.» Finalment «el Projecte s'ha fet carn i ha acampat entre nosaltres; hem contemplat la seva glòria, glòria com d'un Fill únic del Pare, ple d'un amor gratuït i veritable.» Després de gairebé 2.000 anys de la seva aparició, tot just comencem a prendre'n consciència.

Lectures bíbliques

Diumenge II de Nadal

Lectura primera

Sir 24,1-4.12-16

*La saviesa de Déu
habita en el poble que ell ha escollit*

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira:

La saviesa, s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, s'enalteix enmig del poble, s'admira d'ella mateixa en la reunió santa, fa el seu elogi davant la multitud dels elegits i entre els beneïts es proclama beneïda, dient: «El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantarà la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat, treu nous plançons entre els meus elegits."»

«M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat; estaré per sempre en la reunió dels sants.»

Salm responsorial

147

Glorifica el Senyor, Jerusalem,
Sió, canta lloances al teu Déu,
que assegura les teves portes
i beneeix dintre teu els teus fills.

R. *El qui és la paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*

Manté la pau al teu territori
i et sacia amb la flor del blat.
Envia ordres a la terra,
i la seva paraula corre de pressa, no es detura. **R.**

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,
als fills d'Israel els seus decrets i decisions.
No ha obrat així amb cap altre poble,
no els ha fet conèixer les seves decisions. **R.**

Lectura segona

Ef 1,3-6.15-18

Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irreprochables als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dóna lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat.

Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l'heretat que ell us dóna entre els sants.

Al·leluia

1Tm 3,16

*Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els pobles;
glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.*

Evangeli

Jn 1,1-18

*El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle*

Lectura de l'Evangeli segons sant Joan:

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. [...] Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes.

Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare ple de gràcia i de veritat. [...]

L'anunci de les festes

Un ritu per a la solemnitat de l'Epifania

Un dels ritus que s'ha restaurat en els anys de la renovació litúrgica conciliar ha estat el d'anunciar solemnement, després de la lectura de l'Evangeli de la solemnitat de l'Epifania, els dies en què se celebraran aquell any les festes mòbils, és a dir, aquelles que, en el cicle pasqual, varien de data seguint la data de la Pasqua. Aquest anunci és una connexió declarada entre l'any litúrgic i el calendari civil, però es converteix, en el moment en què es fa, en una síntesi de catequesi sobre el conjunt de les celebracions litúrgiques.

El motiu de fer-ho el dia de l'Epifania és la conclusió, en aquesta solemnitat, del cicle natalici, caracteritzat per tenir les dates fixades, independentment dels diumenges. En efecte: Nadal és, des del començament, una festa del 25 de desembre, i l'Epifania ho és del 6 de gener. Que coincideixin en diumenge o no, és una qüestió marginal. En canvi, el ritme dels diumenges segueix sempre el mateix, setmana rere setmana, i el diumenge de Pasqua és el diumenge —el dia del Senyor— per excel·lència.

Per fer aquest anunci, el Pontifical Romà proposa un text, que ha estat durant segles sense practicar-se. És un text essencial i sintètic. Fa uns anys, després del Concili Vaticà II, el missal en llengua italiana va proposar un altre text, més desenvol-

lupat i explicatiu. Ambdós són utilitzats en les nostres esglésies.

El contingut catequètic de l'anunci

En una de les dues versions de l'anunci utilitzades en les nostres esglésies —la del missal italià— es diu així: «Centre de tot l'any litúrgic és el Triduum Pasqual del Senyor crucificat, sepultat i ressuscitat que culmina en la nit santa de Pasqua, que aquest any celebrarem amb goig el dia 20 d'abril. Cada diumenge, Pasqua setmanal, la santa Església fa present aquest mateix esdeveniment, en el qual Crist ha vençut el pecat i la mort.» Aquesta és la idea central de l'anunci.

En el text del Pontifical Romà es fa una relació interessant entre les festes de Nadal i el cicle pasqual: «Així com, per la misericòrdia de Déu, ens hem alegrat en aquestes festes de la Nativitat del Senyor nostre Jesucrist, ens alegrem també de la Resurrecció del nostre Salvador.» La designació de les festes litúrgiques com manifestacions de la misericòrdia de Déu ens porta al tema, tan freqüent en la Bíblia, de les «meravelles Déu, perquè és eterna la seva misericòrdia».

El text del Pontifical és una exposició més narrativa de les dates: «Em plau recordar-vos que aquest any l'exercitació de la santa Quaresma que ens prepara per a les festes pasquals, comença el dia 5 de març, Dimecres de Cendra, i el dia

20 d'abril, diumenge de la Resurrecció del Senyor, celebrarem amb goig espiritual la santa pasqua de nostre Senyor Jesucrist. Al terme de la solemne cinquantesima pasqual, el diumenge dia 8 de juny, celebrarem la solemnitat de la Pentecosta.»

El missal italià presenta les dates a partir de la data de Pasqua, i fa menció explícita de la solemnitat de l'Ascensió, el diumenge, dia 1 de juny. En canvi, no en fa de la festa del Cos i de la Sang de Crist —el diumenge dia 22 de juny—, com sí que ho fa el Pontifical romà. Les dues versions anuncien igualment el primer diumenge de l'Advent, el diumenge dia 30 de novembre. Així s'enllaça amb el començament d'un nou cicle litúrgic. La versió italiana afegeix al final una referència a les altres festes de l'any: «També en les festes de la Mare de Déu, dels Apòstols, dels sants, i en la Commemoració de tots els fidels difunts, l'Església que peregrina a la terra proclama la Pasqua del Senyor.» És una fórmula catequètica que mostra com la Pasqua de Crist és el sentit de totes les celebracions. Els dos textos acaben amb una doxologia: «A ell, el Crist gloriós, el qui és, el qui era, i el qui ve, al qui és Senyor del temps i de la història, honor i glòria pels segles dels segles. Amén.» Aquesta conclusió de la versió italiana és d'una gran força per l'al·lusió a la relació de Crist com a Senyor de la història. En el moment en què ens desitgem un «bon any nou», proclamem que la «novetat» és el Crist vivent pels segles.

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona
peretenagarriga@gmail.com

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Genoveva Torres

- ✓ Nascuda a Almenara, Castelló de la Plana, el 1870
- ✓ Es va abocar a l'atenció de dones pobres
- ✓ Fundadora de la Congregació de les Germanes Angèliques
- ✓ Va morir a Saragossa el 1956
- ✓ Canonitzada el 2003 per Joan Pau II

Aquesta santa valenciana no va tenir una infància fàcil. Als vuit anys era òrfena de pare i mare i se li havien mort quatre dels sis germans. Més tard als 13 anys se li va gangrenar una cama i l'hi van haver d'amputar, sense anestèsia. Totes aquestes experiències van fer de Genoveva Torres una jove acostumada a la reflexió, al silenci i a la solitud.

Sense poder treballar, santa Genoveva va anar a viure amb les Carmelites de la Caritat de València, on va reprendre els estudis i va aprofundir en la vida espiritual. Durant els anys que s'hi va estar va anar madurant la crida a la vida religiosa i va demanar entrar a la comunitat que l'acollia, però no va ser possible per la poca salut que tenia. Amb el temps Genoveva Torres va sentir que la seva vocació religiosa es concretava en l'ajuda a dones pobres i el canonge Josep Barbarrós li va aconsellar que fundés una congregació amb aquest propòsit. Així el 1911 naixien les Germanes del Sagrat Cor de Jesús i dels Sants Àngels, més conegudes com a Angèliques. La primera casa es va obrir a València i ràpidament se'n van fundar a altres ciutats. Malgrat la seva manca de salut, santa Genoveva va treballar tota la vida per la congregació i per les dones desvalgudes.

Girona

Maria Gay i Tibau ja és venerable

Reconegudes les virtuts heroiques de la fundadora de les Religioses de Sant Josep de Girona

Víctor Gay
Girona

En complir-se els dos segles del seu naixement a Llagostera (Gironès) i a tocar dels 130 anys de la seva mort (el proper 8 de març) Maria Gay i Tibau, fundadora de l'Institut de Religioses de Sant Josep de Girona, ha vist reconegudes les seves virtuts heroiques, per mitjà de la corresponent acta que ha signat al Vaticà el papa Francesc, amb data del 9 de desembre.

Més de vint anys de l'obertura del procés

El 26 de juliol del 1996 s'obria a l'església de la casa mare de l'Institut, al cor de la Girona Vella, el procés en un acte solemne que presidí el bisbe Jaume Camprodon (avui emèrit), després d'haver rebut el *nihil obstat* de la Santa Seu. Totes les parts del Tribunal Eclesiàstic van jurar els càrrecs i començaren els treballs juntament amb els membres de la comissió històrica.

Els treballs en l'àmbit diocesà culminarien gairebé dos anys després, concretament el 3 de maig del 1998, en un acte solemne a la catedral. Tota la documentació elaborada s'enviava a Roma, per mitjà d'uns sobres degudament lacrats i que els lliurà la germana postuladora, Teresa Fernández Mielgo, que rep una còpia del transsumpte, per preparar el *summarium* i elaborar la *positio*.

«Dona senzilla i humil, engegà un dels instituts religiosos més actius sorgits al nostre país»

Des d'aquell moment s'ha estudiat i valorat la documentació i testimonis aportats, fins a assolir aquest nou pas en el camí vers els altars d'aquesta dona senzilla i humil que engegà un dels instituts religiosos més actius sorgits al nostre país i que sempre s'ha dedicat al servei dels marginats: malalts, persones grans, infants amb problemes, etc.

Presentes a catorze països

La vocació missionera de les Religioses de Sant Josep de Girona s'accentuà en el decurs del segle XX. Si a Europa només són presents a l'Estat espanyol, França i Itàlia, tenen comunitats a sis països americans: l'Argentina, Colòmbia, l'Equador, el Perú, Veneçuela i Mèxic, i en quatre d'africans: Guinea Equatorial, Rwanda, la República Democràtica del Congo i el Camerun. El referent de la diòcesi gironina és evident, on tenen dotze comunitats actives, que atenen residències geriàtriques, assistència clínica i ensenyament. La Casa General és a Madrid per raons operatives. També és molt notable la Clínica Pius XI, que gestionen a Roma, a l'ombra del Vaticà, ja que atenen moltes de les persones que fan servei a l'Església des de l'àmbit d'aquell Estat.

En el decurs de 2013, un seguit d'actes han fet memòria dels dos segles del naixement de Maria Gay i Tibau i no podien culminar de millor manera que amb aquest nou pas vers l'esperada proclamació com a santa de l'Església.

Barcelona

Margarida Bofarull, membre de la Pontifícia Acadèmia per la Vida

Redacció / Barcelona

Margarida Bofarull Buñuel, *r.s.c.j.*, professora del Departament de Teologia Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya i presidenta de l'Institut Borja de Bioètica de la Universitat

Ramon Llull, ha estat nomenada membre de la Pontifícia Acadèmia per la Vida. Els membres representen les diferents branques de les ciències biomèdiques, més particularment les relatives a la promoció i defensa de la vida.

Va ser Joan Pau II qui va instituir la Pontifícia Acadèmia per a la Vida l'11 de febrer de 1994 amb el motu propi *Vitae Mysterium*. L'Acadèmia per a la Vida té autonomia pròpia, i manté relacions amb el Pontifici Consell per a la Pastoral dels Agents Sanitaris i amb diversos Dicasteris de la Cúria Romana compromesos amb el servei a la vida.

Nascuda a Barcelona el 2 de febrer de 1961, Margarida Bofarull és religiosa de la Societat del Sagrat Cor de Jesús. Llicenciada en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona (1985), llicenciada en Teologia, especialitat Moral, per la Facultat de Teologia de

Catalunya (1994), té el postgrau en Medicina Tropical per la Universitat de Barcelona (Hospital Clínic 1995).

Actualment és professora de Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya i de la Universitat Centreamericana José Simeón Cañas (UCA) de El Salvador, CA., vicepresidenta de CONFER España (2009-2013). Membre del Consell de redacció de la revista *Labor Hospitalària*, és la responsable de la secció d'ètica i salut. Presidenta del CEA de l'Hospital Materno-infantil Sant Joan de Déu, és membre de la Comissió General de Bioètica de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.

10è ANIVERSARI**ROSA DEULOFEU GONZÁLEZ**

En el desè aniversari del seu traspàs, tots els que la recordem des de l'esperança en Crist ressuscitat, us convoquem a l'eucaristia pel seu sufragi, el proper dilluns dia 7 de gener del 2014, a les 19 hores, a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona (metro línia 3, parada Liceu).

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

alKilando
by FINCAS GANDIA

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONAwww.alkilando.com
93 451 50 00

Barcelona

La crisi passa factura en la salut

El 70% de les persones que acull Càritas tenen problemes de salut mental

Carme Munté
Barcelona

Era una percepció, una deducció, però calia posar-hi una base fefaent, constatable i científica. Càritas diocesana de Barcelona ha presentat un informe que confirma les conseqüències fatals que la crisi té per a la salut física i mental de les persones. L'atur i la precarització de l'habitatge desencadenen el que Carme Trilla, cap d'acció social de Càritas diocesana de Barcelona, ha definit com una epidèmia des del punt de vista de la mala salut física i mental.

S'ha presentat l'informe *Llar, habitatge i salut. Acció i prevenció residencial*, elaborat conjuntament per Càritas diocesana de Barcelona i per l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

L'informe posa de manifest les males condicions de vida i habitatge que pateixen algunes de les persones més vulnerables de la nostra societat, i com la situació d'infrahabitatge afecta molt negativament la salut física i mental tant d'adults com de joves. La seva salut és molt pitjor que la del conjunt de persones que resideixen a la ciutat de Barcelona, fins i tot que el de les classes socials més desfavorides. Per exemple, el 80% de les dones ateses per Càritas tenen mal d'esquena crònic, mentre que aquest percentatge és del 19% del conjunt de les dones de Barcelona. 2 de cada 3 dones ateses per Càritas diuen que pateixen migranya.

Així, dues de cada tres persones adultes (70%) presenten mala salut mental, amb situacions de depressió, d'ansietat... Pel que fa als menors, un 20% dels infants atesos per Càritas tenen problemes de salut com són otitis de repetició. Així mateix, segons

Agustí Codinach

l'informe, un de cada cinc infants dels que atén Càritas surten de casa al matí sense haver esmorzat. Pel que fa a la salut mental dels infants, més del 50% dels nens de Càritas tindrien algun tipus de problema de salut mental.

Tot i això, cal destacar que aquest pitjor estat de salut no es correspon amb un ús més freqüent dels serveis d'atenció primària, ja que la inestabilitat i la precarietat en habitatge no faciliten la prevenció en la salut i el seguiment mèdic.

L'informe, que es va elaborar fa un any, mostra la realitat de 300 llars, la meitat de les quals havien estat ateses

als serveis d'atenció primària de Càritas, amb problemes greus d'habitatge, i l'altra meitat al Servei de Mediació de l'Habitatge de Càritas. S'han entrevistat 203 dones i 117 homes. Per edats, les persones adultes entrevistades se situen majoritàriament entre els 30 i els 64 anys. Pel que fa al país de naixement, el 22,8% de les persones estudiades ha nascut a Espanya, i el restant 77,2% a l'estranger. La majoria de les persones entrevistades es troba en situació d'atur.

En la roda de premsa anual, que va tenir lloc el 18 de desembre Mn. Salvador Bacardit, delegat episcopal de Càritas diocesana de Barcelona, va dir que aquest any 2013 s'han atès 285.000 persones entre les Càritas de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Jordi Roglà, director de Càritas diocesana de Barcelona, va alertar de la cronificació de la pobresa i de les conseqüències que té en la salut física i psíquica de les persones. En aquest sentit, va informar que el Consell diocesà de Càritas ha aprovat reforçar els recursos d'atenció psicològica per a les persones en tots els equips territorials.

I Carme Trilla va verbalitzar les tres grans demandes que Càritas fa a la

«Càritas reforçarà els recursos d'atenció psicològica en tots els equips territorials»

«Les demandes són un pacte per l'ocupació, habitatge digne per a tothom i suport mèdic i psicològic per a les víctimes de la crisi»

societat: fer un pacte per l'ocupació, establir mecanismes per garantir el dret a un habitatge digne i adequat per a tothom, i incrementar el suport mèdic i psicològic a les persones i famílies sotmeses a les conseqüències de la crisi.

Tarragona

Nou servei de distribució d'aliments de Càritas a Torreforta

Joan Boronat / Tarragona

Càritas diocesana de Tarragona ha inaugurat un nou Servei de Distribució d'Aliments (SDA) al barri tarragoní de Torreforta, concretament al número 6 de Riu Clar. Aquest espai que va beneir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, serveix per cobrir les necessitats bàsiques d'aquelles famílies o persones més desfavorides de la societat, per fomentar un consum responsable i saludable i oferir un servei més participatiu de les famílies. Els col·lectius prioritaris d'aquest servei solen ser famílies monoparentals, amb menors dependents, persones amb problemes de salut, sense cobertura sanitària, aturats de llarga durada sense dret a subsidis ni ajudes econòmiques,

i persones en processos de reinserció social o víctimes de la violència.

L'SDA té la particularitat que els diners no existeixen, i els aliments són dispensats mitjançant els punts que cada família obté, segons el nombre d'integrants i del poder adquisitiu. Segons Armand Torné, el coordinador del servei, aquest centre subministra aliment a unes 70 famílies, la majoria de les quals procedeixen dels barris de Ponent de Tarragona. Predominen «matrimonis a l'atur amb tres fills o més, molts d'elles sense cap ingrés», apunta Torné. Com es ve produint de forma generalitzada, els usuaris no són només immigrants sinó que hi ha molta gent autòctona en situació d'extrema necessitat. El Servei està obert tots els dimecres.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Lleida

L'Assemblea de Càritas marca les prioritats

En tres anys, s'han atès gairebé 15.000 persones

Jordi Pérez Ansótegui
Lleida

Captar nous voluntaris, millorar la seva formació, augmentar les accions de sensibilització, de denúncia de les desigualtats i injustícia i intensificar el treball en xarxa per aconseguir més eficàcia són les principals prioritats de Càritas de Lleida per als pròxims tres anys, segons va aprovar el dissabte 14 de desembre l'Assemblea diocesana.

Els responsables de Càritas diocesana de Lleida van presentar el balanç de gestió dels darrers tres anys i els objectius per als propers en una trobada que va aplegar els delegats de les Càritas parroquials (CP) i a la qual també va assistir el bisbe Joan Piris.

Josep Fernández, secretari general de Càritas i director de la Fundació Jaume Rubió i Rubió, va informar que en els darrers tres anys s'han atès 14.573 persones a través d'algun dels 15 programes en els quals s'ha treballat. Aquesta funció l'ha fet gràcies a la col·laboració de més de 600 voluntaris (s'ha passat de 620 a 680 en tres anys), i 14 treballadors.

Càritas, que en l'actualitat té 344 socis, 37 més que el 2007, participa en dues comissions: la d'Aliments, col·laborant en la recollida i coordinació amb el Banc dels Aliments, i la de Denúncia, i forma part de dues xarxes: la d'Entitats Cristianes d'Acció Caritativa

i Social i la d'Entitats d'Atenció a les Necessitats Bàsiques.

En total, Càritas ha gestionat en el darrer trienni 2.081.705,29 euros, dels quals el 47% van anar al capítol de personal i el 53% a programes d'atenció.

L'assemblea també va renovar part

dels membres del consell. El director de Càritas, Ramon Baró, va explicar com s'havia planificat el treball en grups, que era d'on havien sortit les prioritats i orientacions que anava a sotmetre a l'aprovació de l'assemblea. Segons Baró, Càritas marcava onze reptes, que anaven des d'un acompanyament amb més continuïtat de les persones que s'atenen, fins a anar més enllà de la tasca assistencial, passant per prendre consciència dels límits que tenim i saber prioritzar.

Tot aquest treball havia donat com a conclusió unes prioritats com potenciar el voluntariat, amb la captació de nous voluntaris, especialment entre joves, immigrants i persones que havien estat ateses dins de Càritas. La segona línia de treball implicava augmentar les accions de sensibilització i denúncia de les situacions de desigualtat, injustícia i pèrdua de drets accentuades per la crisi. La tercera de les prioritats de Càritas per al proper trienni era intensificar el treball en xarxa, perquè arribi a tots els nivells dins de Càritas, prioritzant l'eficàcia, la complementarietat i la subsidiarietat.

PROMOCION ESPECIAL !!! PAPA FRANCISCO

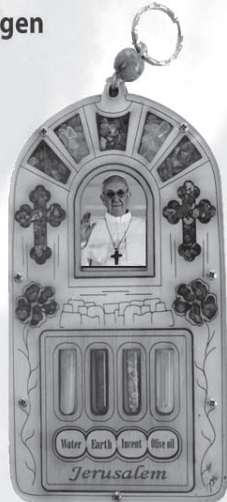
Exclusivas imágenes elaboradas en autentica Madera de Olivo de Tierra Santa con incrustaciones de Tierra de Jerusalén y Agua del Río Jordán.
Con Certificado de Autenticidad y Origen

Código 844 Medidas 14 x 8.5 cm
€ 49.90

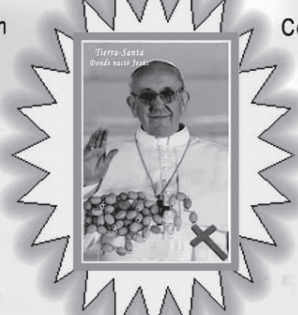

Código 24 Medidas 15 x 7.5 cm
€ 49.90

Código 848 Medidas 17 x 10 cm
€ 49.90

DIRECTAMENTE DE TIERRA SANTA
EN 7 DIAS A SU DOMICILIO
INCLUYE COSTO DE ENVIO A
A CUALQUIER PARTE DEL MUNDO

PROMOCION ESPECIAL
Regalo por Compras superiores a € 99
Autentico Rosario de Tierra Santa valor € 39

Compras y pagos directamente por PAYPAL a
info.tierrasanta@gmail.com

Garantiza: www.tierra-santa.com/garantia.htm

Tel. 00 972 9 7650872 - ISRAEL

Pessebre monumental a la parròquia dels Mercedaris

Redacció / Lleida

La parròquia de la Mare de Déu de la Mercè dels pares mercedaris de Lleida té un pessebre monumental que ocupa gairebé 80 m², amb més de 500 figures distribuïdes entre les 15 escenes representades del naixement i infància de Jesús. L'acte inaugural es féu després de la celebració de la missa de la Puríssima, presidida pel rector i alhora constructor del pessebre, el P. Joaquín Millán Rubio. En la seva homilia el religiós

mercedari destacà l'aspecte evangelitzador i catequètic del pessebre, així com l'esforç de tota la comunitat en la seva construcció: «És una obra bonica, fruit del treball i esforç de tots, per al bé de tots i per a una millor celebració cristiana del Nadal.» La inauguració va ser presidida per l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, acompanyat pel regidor Paco Cerdà i el director de Governació de la Generalitat a Lleida, Jordi Curcó, en qualitat alhora de vicepresident de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes.

Opinió

Jesús, el Crist, és la Bona Nova de Déu

Josep Gil i Ribas
Prevere

Hi ha, en la primera lectura del diumenge quart d'Advent, una expressió que sempre m'ha fet pensar molt: «Fer-se pesats a Déu.» Ens fem pesats a Déu quan insistim sense mesura a demanar-li que resolgui els nostres problemes; però em sembla que encara ens fem més pesats quan oposem a Déu la nostra resistència; la resistència, vull dir, a deixar que la seva mirada i el seu amor entri i penetri en nosaltres. I Déu, davant d'aquesta resistència, no para d'enviar-nos senyals que anuncien que Ell «és amb nosaltres».

A la segona lectura del mateix diumenge llegim el començament de la carta de sant Pau als cristians de Roma. Hi ha, en aquest començament, unes dades que no sols reflecteixen el pensament de Pau, sinó l'exposició en forma concentrada del nucli central de la fe cristiana. Pau es confessa destinat a anunciar la Bona Nova de Déu, que ell ja havia promès pels seus profetes en les escriptures santes; i aquesta Bona Nova, aquest «Evangeli» (que això vol dir la paraula «evangeli»: bona nova), no és una «doctrina», sinó una «persona», el seu Fill Jesucrist, Senyor nostre, el qual, pel seu llinatge humà, nasqué de David, però, per l'esperit que santifica, va ser constituït Fill poderós de Déu, des que va ressuscitar d'entre els morts.

Això és exactament el que creiem els cristians. Els cristians creiem en aquesta Bona Nova, és a dir, hi fiem el nostre present i el nostre futur i ens hi lliurem, sense traves, perquè Aquell qui és la Bona Nova de Déu penetri la nostra ment i el nostre cor. Fer-ho no és fàcil. Tampoc no va ser fàcil per a Josep acceptar a casa seva el «sagrat», és a dir, la dona amb qui estava casat, una dona que

havia esdevingut la portadora del fruit de l'Esperit, una dona a qui estimava bojament, amb cos i ànima, però a qui, segons semblava, l'Esperit havia segrestat i havia posat fora del seu abast. No és fàcil conviure amb el «misteri», i la fe és un «misteri»; i perquè no és fàcil, els homes i les dones sempre ens veurem abocats a respondre a dues temptacions en principi contradictòries: o bé reduir el «misteri» a la condició de «problema» (reduir la fe a ciència), o bé deixar el «misteri» fora de nosaltres, en l'àmbit del reduccionisme ritualista (i penso en moltes persones la fe de les quals els serveix per anar a missa, però no per a viure).

La Bona Nova de Déu és el seu Fill Jesucrist, i aquesta Bona Nova exigeix l'obediència de la fe, és a dir, l'adhesió personal i lliure a la persona de Jesús. Aquesta Bona Nova ha d'arribar a tothom, i tots els creients ens hem de convertir en «missioners» del nom de Jesús, enviats a gent de tota mena, com Pau ho va ser als cridats de la ciutat de Roma, cridats a ser-li consagrats. Però per ser, de veritat, missioners o evangelitzadors, no n'hi ha prou de saber-ho: cal que ho experimentem, com Pau ho va experimentar. Aquest és el sentit de la «salvació», que no és només l'alliberament de totes les cadenes que ens mantenen de grat o per força sota el domini de qualsevol esclavatge, sinó l'experiència profunda del més profund de la nostra ànima, l'experiència d'un amor que ens acompanya sempre i que es converteix en font de llibertat, d'alegria i de vida.

«Tots els creients ens hem de convertir en missioners del nom de Jesús, enviats a gent de tota mena»

La fraternitat com a lideratge social

Francesc Roig Queralt
Director de Càritas diocesana de Tarragona

Sense cap ànim de rememorar la coneguda frase del bisbe Torras i Bages, nosaltres també, des de Càritas, podríem dir que el segle XXI serà el segle de la fraternitat o no serà. Perquè de la mateixa manera que Càritas hauria de continuar existint encara que no existissin els pobres, ja que el més important de la seva funció és la sensibilització de tota la societat, també ens cal aconseguir que la caritat i la confluència solidària reflotin el gran valor de la fraternitat.

Qui ens havia de dir, al cap dels anys, que després del gran esforç de tantes generacions en la lluita per la defensa dels drets humans i haver assolit amb reformes polítiques, administratives i econòmiques uns nivells acceptables de convivència democràtica, ens trobaríem ara abocats —en ple segle XXI— davant de tants exemples de pràctica de corrupció especulativa, abús de poder, malversació de fons públics i mentides institucionals. És a dir, la injustícia exercida des de la impunitat del poder i emparada en

el dret que li atorga la majoria o bé l'absentisme electoral. Per això mateix no és estrany que la indignació i també la impotència dels ciutadans s'atrinxeri darrere la creixent indiferència social. Només el vincle de la fraternitat pot salvar aquest gran escull i fer possible la superació del *jo* cap al *tu*, i de *l'ells* cap al *nosaltres*. Només la fraternitat podrà desemmascarar la farsa d'aquesta utopia neoliberal que ens aclapara i que ha estat capaç de convertir els desitjos i els projectes de vida de tantes generacions en deute inconfessable i desposseïció social.

George Orwell ja ens ho anunciava a la seva novel·la política de futur-ficció *1984* i ens avisava, amb

«George Orwell ja anunciava que el que més desitja l'Estat són individualitats aïllades i no pas col·lectius socials ben avinguts»

la metàfora del Gran Germà, que el que més desitja l'Estat són individualitats aïllades i no pas col·lectius socials ben avinguts i fraternalment lligats amb vincles afectius de solidaritat. El poder de l'amor encara espanta i l'exemple més clar el tenim en el líder sud-africà Nelson Mandela, durant molts anys empresonat a causa de la por que suscitava en l'oligarquia dominant. I en canvi, va ser aquest mateix amor i respecte cap als altres la força que va acabar rendint el cor dels seus enemics.

No podem seguir creient que la vida social s'ha de subordinar als mecanismes de mercat. Per superar això cal treballar en règim d'igualtat la gran transformació de moltes institucions socials que fins avui han viscut supeditades a les subvencions. Ens cal trobar noves sortides des de la convicció, l'esforç, la fe i la confiança fraternal que sap conjuminar sense embuts la primera persona del plural: «Nosaltres.»

Regala aquest Nadal
El Joc de la Vida de Crist!

Més informació:

93 409 27 70

www.catalunyacristiana.cat

 Catalunya Cristiana
Ràdio Estel

Benvolguts Reis d'Orient,

Aquest any
volem conèixer més Jesús
jugant en família.

Per això us demanem
el "Joc de la Vida de Crist"

Moltes gràcies!

Per només 6 euros

+ 3 euros en despeses d'enviament*

I també el pots regalar en la campanya solidària «**Reis per a tothom**»

*Preus especials a partir de 5 unitats

L'obra més personal de Don Bosco, per primera vegada en català

Edebé publica «Memòries de l'oratori de sant Francesc de Sales»

Samuel Gutiérrez

L'editorial Edebé acaba de publicar per primera vegada en català les *Memòries de l'oratori*, l'obra més personal de Don Bosco. És la primera aportació dels Salesians de Catalunya a la celebració, l'any 2015, dels 200 anys del naixement del seu fundador. *Memòries de l'oratori* va ser escrita per Don Bosco el 1873, animat pels seus seguidors i per expressa voluntat del Sant Pare. Hi descriu els orígens de l'oratori de Valdocco, als afores de Torí, que va ser la punta de llança de totes les seves iniciatives apostòliques posteriors.

«En aquesta obra —afirma el P. Àngel Asurmendi, provincial dels Salesians a Catalunya— Don Bosco té clarament la intenció de mostrar com ha de ser un educador segons el seu estil, i al llarg del llibre això ho fa amb diversos recursos, però el més habitual és relatar escenes de la seva pròpia vida, tal com ell les recorda i reelabora molts anys després.» En aquest sentit, l'obra permet «conèixer el cor de Don Bosco per ell mateix, conèixer la seva formació com a sacerdot i com a educador, les influències que reconeix, els seus projectes, els seus èxits i dificultats, la manera que té de reconèixer l'acció de Déu en tants episodis... i, sobretot, la seva preocupació pels joves, motor de tota la seva vida». «Per a tots els qui ens considerem fills seus —continua dient Asurmendi—, poder conèixer de primera mà el cor ple d'amor pels joves que tenia Don Bosco és un regal que no té preu.»

La primera impressió que poden tenir els lectors de les *Memòries* és que es tracta d'una autobiografia. Aviat, però, s'adonaran que no és així: «Són molt més que una autobiografia, i fins i tot molt més que una crònica de com va començar tot.» El P. Àngel Asurmendi assegura que «és fàcil veure-hi aquells

trets que més caracteritzen l'espiritualitat salesiana». «Jo destacaria sobretot —afegeix el provincial dels Salesians— la proximitat afectuosa als joves.» Un exemple paradigmàtic és la famosa escena que Don Bosco col·loca com a inici de tota la seva obra a Torí: quan s'acosta a un noi orfe a qui volen fer fora d'una església perquè han descobert que ha entrat per no patir tant de fred.

«La seva manera d'iniciar la conversa —assenyala Asurmendi— és preocupar-se pels seus interessos: li pregunta si sap xiular, i així obté el primer somriure del

noi. Aquesta proximitat als interessos dels joves, que té molt de preocupació "paternal", es combina també amb una confiança infinita en Déu, i més concretament en l'acció de Déu en qualsevol jove, ja que ell confia que tot jove, fins i tot el que sembla més "perdut", es pot salvar, es pot educar.» Al llarg de l'obra, continua apuntant el màxim responsable dels Salesians a Catalunya, «descobrim Don Bosco com un expert a descobrir i fer créixer el millor de cada noi».

L'autor de les *Memòries* va prohibir inicialment la seva publicació perquè

la narració de la història de l'oratori estava massa entrellaçada al seu itinerari personal i espiritual. Aquesta prohibició vol ser «una mostra de confiança en els seus salesians, perquè sabent que no ho publicaran, ell s'expressa amb més llibertat, sense preocupar-se de semblar massa complaent o massa vanitós». Per a Don Bosco aquell escrit és com el «d'un pare que es delecta parlant de les seves coses als seus fills estimats».

De totes maneres, moltes dècades més tard, després que Don Bosco hagués estat proclamat sant, i per tant, quan ja se'l podia considerar patrimoni de tota l'Església universal, la família salesiana va considerar que no tenia sentit mantenir la prohibició i els quaderns manuscrits es van començar a publicar, primer en italià i després en diverses llengües. «Tota la família salesiana —explica el P. Àngel Asurmendi— creiem que el millor que podem aportar a l'Església i al món, més enllà de les nostres obres en favor dels joves: escoles, parròquies, esplais, mitjans de comunicació, centres d'acollida..., és Don Bosco mateix. Perquè és el seu estil pedagògic i evangelitzador el que ho inspira tot.»

Bicentenari del naixement

Memòries de l'oratori de sant Francesc de Sales del 1815 al 1855 és la primera obra de Don Bosco que es publica en català. Sí que s'han publicat, però, anteriorment en català diverses biografies del fundador dels Salesians, així com algunes monografies sobre obres salesianes de Catalunya o biografies de persones relacionades amb la família salesiana.

«Si les *Memòries de l'oratori* tenen una bona acollida —observa el provincial dels Salesians—, com que volem que un dels fruits del bicentenari del naixement de Don Bosco sigui un millor coneixement de les nostres arrels, és probable que ens plantegem publicar en català alguna altra obra seva.» La publicació es faria, com en aquest cas, a partir d'una bona edició crítica de l'original, així com amb un bon aparell de notes i de comentaris que ajudin a fer actual un text escrit en un context molt diferent, però que conté un missatge que continua inspirant tots els qui eduquen amb esperit salesià.

Gent de casa

Antoni Perulles i Estivill, màrtir i beat

En aquesta secció incloem personatges que s'han destacat per la seva fe i el seu amor al país, però no solem esmentar aquells als quals l'Església ha reconegut públicament les virtuts. Avui ens centrem en un beat: Antoni Perulles i Estivill. Fill de Pau Perulles i Franch i Àngela Estivill i Perpiñà, va néixer a Cornudella de Montsant el 5 de maig del 1892. Ingressà de ben jove al col·legi Sant Josep de Tortosa i després al Seminari. Va entrar a la Fraternitat de Sacerdots Operaris Diocesans del Sagrat Cor de Jesús. El 1916 marxà al col·legi Sant Josep de Burgos, on va ser ordenat sacerdot el 20 de desembre del mateix 1916. Continua

al col·legi fins al 1924 i al Seminari d'aquella ciutat fins al 1929, quan retornà al col·legi per ser-ne vicerector fins al 1932. L'any següent 1933 va ser nomenat rector d'Oriola.

Persona humil i discreta, amb fama de ser una persona de voluntat i sacrifici, Antoni Perulles exercí dignament el càrrec de rector a Oriola fins que, en acabar el curs del 1936, se'n va anar uns dies al seu Priorat natal, a conviure amb la seva família. Allà el va sorprendre l'esclat de la guerra. Com que va veure que els sacerdots eren perseguits de manera acarnissada, i aconsellat per l'alcalde, s'amagà en una cabana de la finca familiar del Bo-

ic, en unes vinyes al terme del Molar, juntament amb el seu germà, també Operari diocesà. Allà resaven davant d'unes creus, situades entre oliveres i ametllers, o d'una marededéu que col·locaren en una fornícula, mentre el germà petit els portava menjar des de casa. El mateix Ajuntament, que els indicà que fugissin al camp, els féu retornar a casa, situada al núm. 42 del carrer Major. Però l'11 d'agost arribà, a la plaça del poble, el «camió de la mort». Els detingué i Antoni —tot i que en aquests casos se sol dir «afusellat»— hauríem de dir que va ser mort a trets pels seus botxins al terme de Marçà, a la cuneta de la

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

carretera del Molar. Cap a les tres de la matinada del 12 d'agost del 1936, un tret al cor va posar fi a la seva vida. Les seves darreres paraules van ser: «Moro per Déu, per l'Església i pel meu país.» La família, pares i germans, fins i tot el sacerdot que se salvà, tot i conèixer la identitat dels assassins, no en digueren mai res. Els cors grans sempre perdonen.

Joan Pau II el beatificà, juntament amb 498 màrtirs més de la guerra, l'1 d'octubre del 1995. La seva festa s'escau el 12 d'agost.

Lliurament del III Memorial Cassià Just

S'ha concedit a les germanes de la Comunitat Filipense de l'Escola Nostra Senyora de Lurdes

Redacció
Barcelona

La vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals, Joana Ortega, va lliurar recentment el III Memorial Cassià Just a les germanes filipenses. Va manifestar que «no és una comunitat d'interessos, és una comunitat de vida» i que amb aquest guardó rep el reconeixement del Govern de Catalunya. Un reconeixement, va dir, que s'estén també a l'AMPA de l'Escola Nostra Senyora de Lurdes per l'encert de la iniciativa de presentar les filipenses a la convocatòria del guardó.

L'acte va tenir lloc a l'auditori del Palau de la Generalitat i va comptar amb uns 300 assistents, entre els quals hi havia el conseller de Justícia, Germà Gordó; el director general d'Afers Religiosos, Enric Vendrell, i els altres quatre directors i directores que l'han precedit en el càrrec; representants de les diverses confessions religioses presents a Catalunya, i una nodrida representació de la comunitat educativa de l'Escola Nostra Senyora de Lourdes.

Amb aquest guardó, que arriba enguany a la tercera edició, es reconeix el servei destacat d'aquesta comunitat religiosa al país, a la pedagogia i a l'espiritualitat.

El president del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa, Francesc Torralba, va glossar la figura de Cassià Just, de qui va dir que va tenir cura dels grups i col·lectius més vulnerables de la societat.

Sis fonaments

La pedagoga Sara Blasi va posar en relleu els sis fonaments de l'èxit del model educatiu de l'esmentada escola: l'acolliment i l'obertura a la societat, el foment de la creativitat artística i les arts escèniques, l'estimació pel país, l'educació en valors, la formació i l'intercanvi de les innovacions pedagògiques i la vocació d'ensenyar i aprendre alhora. Blasi va dir que «podem estar orgullosos d'un país que té escoles com aquesta».

El teòleg Xavier Melloni va aprofundir en l'aposta que les filipenses van fer pel treball del silenci i la interioritat. Va assegurar que «l'ésser humà sense espiritualitat resta amputat», una realitat que va intuir la comunitat filipense ja fa més de vint-i-cinc anys. Alhora, Melloni va reivindicar els espais de silenci com a espais regeneradors de les persones.

D'altra banda, la germana Teresa San Miguel, en nom de la comunitat filipense, va dir que «el Memorial Cassià Just ens parla de sàvia i profunda simplicitat» i va afirmar que «tenim en el nostre interior el poder diví que resol les coses, però no en som prou conscients».

La comunitat religiosa de l'Escola Nostra Senyora de Lurdes la integren deu germanes filipenses. La pràctica habitual d'exercicis d'interiorització,

l'ensenyament de la cultura religiosa, així com l'arrelament de la comunitat filipense a Catalunya i la seva capacitat d'obertura al seu entorn, han estat els motius que van fonamentar el veredicte del jurat d'entre nou candidatures.

El guardó Memorial Cassià Just va ser creat l'any 2010 pel Departament

«El guardó reconeix el servei d'aquesta comunitat religiosa al país, a la pedagogia i a l'espiritualitat»

de la Vicepresidència, mitjançant la Direcció General d'Afers Religiosos. Té l'objectiu de retre homenatge públic a persones, entitats o institucions que hagin destacat per fer possible un espai comú de respecte a la llibertat religiosa i de convivència entre les diferents confessions religioses presents a Catalunya.

Campanars

delfidalmu@yahoo.es

Delfí Dalmau i Argemir

Bellestar

El petit poble de Bellestar, situat dalt d'un turó, es troba proper a la capital de la comarca de l'Alt Urgell, la Seu. Pel que fa al seu temple parroquial, dedicat a sant Pere, cal dir que es tracta d'una petita església aixecada el segle XVIII refeta a finals del segle passat. Els seus murs estan travats per fusteria, que és visible també en el marc del seu portal rectangular i en el cor situat damunt del cancell vidriat.

El frontis té dues zones: la inferior, de pedra vista de còdols i lloses; la superior es troba enquadrada per bandes horitzontals i verticals de fusta amb paraments de carreus grans marronosos i blanquinosos barrejats en disposició irregular. Queda coronat per una cornisa destacada sota de la qual hi ha un òcul circular amb el marc de pedra blanca.

La petita nau rectangular està coberta per un embigat de fusta a dos vessants que descansa en un arc diafragma de mig punt situat al centre. Fa prop de 15 metres de llargada.

El campanar té detalls originals. Els seus murs són de maçoneria amb el morter força visible. És de planta rectangular de 3,35 per 3 metres. El podríem qualificar d'un campanar merament funcional per la seva senzi-

Carcolze; és un fet força singular que es troba en molts pocs casos més a casa nostra, tot i que al Pallars Sobirà n'hi hem vist cinc més.

Es tracta, per tant, d'un campanar que puja des d'un punt més baix que el temple. Tot i així, no s'aixeca gaire més amunt dels quinze metres.

llesa. A la part alta hi té obertes finestres en arc de mig punt, una a cada cara, sota mateix de la teulada de dos vessants; alguna espitllera es troba a mig aire. El que fa singular aquesta torre és la situació. Es troba pràcticament exempt, només adossat al temple pel seu caire, ja que fa angle recte amb el frontis; també té un altre detall poc corrent.

Pel fet que el poble estigui una mica esglaonat, per la banda del campanar, al sud-oest del temple, hi ha una via a un nivell força més baix. Per arribar-hi, hi ha obert un pas amb una volta lleugerament corbada sota la torre amb una escala de pedra que permet baixar fins al nivell del carrer. Aquest pas inferior no és gaire comú en els nostres campanars i a l'Alt Urgell el trobem només en un altre lloc, a Castellnou de

Enraonar sobre el beat Pere Tarrés (43)

Les fórmules magistrals

Mn. Francesc Raventós

Vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés

Els metges dels anys trenta re-ceptaven als malalts, habitualment, medicaments —podríem dir personificats— compostos d'una colla de substàncies medicinals que el mateix metge consignava d'una manera detallada i precisa i que un farmacèutic preparava seguint els criteris estrictes demanats i amb la qualitat que exigeix l'elaboració d'un bon específic. S'anomenaven «fórmules magistrals». Avui gairebé han desaparegut, entre altres raons, per la gran existència de laboratoris i de medicaments ja preparats i registrats.

El metge Tarrés utilitzava aquest mitjà, com ho demostren les seves receptes de fórmules magistrals guardades a l'Arxiu Tarrés. Consta també que sovint es deixava aconsellar pel farmacèutic Sr. Vidal, que es dedicava a atendre les peticions mèdiques i tenia patentades algunes de les fórmules magistrals.

Una gran amistat

El doctor Tarrés i el senyor Vidal s'havien conegut, explica la seva filla Germana Vidal, en les celebracions litúrgiques de l'església de Sant Felip Neri de Gràcia: «Aquestes trobades foren motiu d'una gran amistat que va repercutir, també, en tota la família, ja que va esdevenir el nostre met-

ge i conseller en moltes ocasions.»

També comenta Germana Vidal: «Venia a casa sovint, tant per la visita mèdica com per alguna fórmula magistral. Quan acabava de la feina que l'havia portat allí, es dirigia a nosaltres, a mi i a les meves germanes més petites, i ens deia frases que ens feia riure, i a les més petites els estirava les trenes, o el nas o les orelles.» Recorda que «un dia, en arribar el Dr.

«El metge Tarrés es deixava aconsellar pel farmacèutic Sr. Vidal, que tenia patentades algunes de les fórmules magistrals»

Tarrés, va deixar sobre una tauleta baixa que hi havia a l'entrada de casa el barret que portava, mentre anava a parlar amb el pare. La meua germana més petita, la Pilar, veient el barret col·locat de tal manera li va semblar que era un nou orinal que havien portat, i s'hi va fer el riu. Encara sento les rialles del Dr. Tarrés i la sufocació dels pares en una situació tan compromesa».

Llàgrimes de dolor

«En plena guerra —explica— el meu pare va caure malalt. En visitar-lo el Dr. Tarrés, ens va dir que tenia una perforació d'estómac i que era urgent una intervenció quirúrgica. Com que el meu pare sabia que aquest diagnòstic era molt greu, va acceptar operar-se però va voler abans rebre els sants sagraments. El Dr. Tarrés va anar a buscar un sacerdot del barri de Sants que, malgrat el risc que corria de ser descobert i afusellat, va atendre el meu pare. Feta la intervenció quirúrgica, el pare va empitjorar i el Dr. Tarrés el va animar i ajudar en els últims moments. Estava molt afectat perquè se li escapava un amic, i no va poder aguantar les llàgrimes.»

És el Sr. Vidal qui el va ajudar a patentar el medicament *Nerinal*, que el Dr. Tarrés havia fabricat. Ell tot ho feia pel bé del malalt.

El món dels goigs (21)

<http://assocamicsdelsgoigs.blogspot.com/>

Santa Clara d'Assís segons els seus goigs

Nora Vela

La vida de santa Clara és ben sabuda, està molt documentada i, a més, gaudeix d'un bon capítol de llegendes centrades en la seva personalitat. Els seus goigs, literatura senzilla i limitada a una sola pàgina, recullen aquells aspectes del seu pas per la terra més propers a les devocions populars, amb breus al·lusions als convents on era, i és, venerada. Tot i que a Catalunya la presència clara és data del segle XIV, no es difonen goigs fins al XVIII: *Gozos de la seráfica madre Santa Clara*, que són fets a Barcelona per Pere Gomita, conegut impressor del carrer Xuclà on treballava a finals d'aquell segle.

El full explica breument la vida, parla de la fundació de l'orde i lloa les virtuts en vida de la santa. Incorpora dues llegendes: l'anunci a la seva mare del naixement d'un ésser extraordinari i la retirada d'una incursió turca quan Clara va mostrar l'Eucaristia a l'enemic. Aquest episodi va condicionar la iconografia més freqüent de la santa als goigs, que apareix sovint com a abadessa: el bàcul de la seva dignitat en una mà i la custòdia sagrada a l'altra.

A diferència d'altres sants fundadors d'ordes religiosos, poques vegades s'al·ludeix a aquest fet directament als versos, malgrat que va lluitar per aconseguir el reconeixement papal de la regla: solament uns goigs del segle passat, de Vilanova i la Geltrú, la dibuixen vestida amb els hàbits d'abadessa i mostrant a la mà el llibre de les constitucions de l'orde. En canvi, és molt freqüent veure la seva estampa flanquejada pels símbols franciscans de les llagues de Jesús, o els braços creuats de Crist i sant Francesc. I la pobresa

Goigs a lloança de

Verge i fundadora, declarada per Pius XII patrona de la televisió.

Santa Clara d'Assís

La seva festa: el 12 d'agost

Car sou flam i llum encara aclariu nostres foscos.
Ensenyeu-nos, Santa Clara, d'estimar el Senyor com vos.

Fou a Assís, ciutat d'Umbria on mai més en ric casal, on més gran us desplaçaria l'ambient tan mundanal. Malgrat tot, de vostra mare apreheu d'amar el lepra.

Refuseu galanteries d'un exim de pretendents; vostre cor vol altra vies vers amor més permanents. És Francesc, ans de ser frare, qui us proposa un mèdica fórmula.

La lliçó tingué apresca car de tot us feu després. Sou pel Crist com tonca encosa a Qui el cor teniu promès; Ell us vol per fer-vos Mare d'un linatge esplendorós.

És Jesús qui el pas us mena vers el claustre franciscà; Francesc talla vostra trenca i un tosc hàbit us donà. Un convent proper us empara i us serveix de sant redós.

D'un nou Orde fundadora, i abadessa d'un convent, sou la mare acollidora que corria en Déu clement. Vós voleu que us diguin mare, que altre mot trobeu pompos.

Sant Francesc d'amor moria pel seu, entre els germans; li endolcaven l'agonia plora, pregàries i cant; dos anys ho, llarg encara, dels senyals del Crist gelós.

Seu despullat, lent marrada, al convent vostre han entrat: cada enigma, flor que en bada, les germanes han besat. Us serà al cel llum des d'ara entre els grans intercessors.

Per Nadal, tan malaltissa, no us podeu moure del llit; de la festa enyoradissa, resteu trista, i fet seguit la paret d'enfront s'aclara com un quadre lluminós.

Dins el quadre Déu us mostra el Nadal dels franciscans; i adbac contèneu pel rostre alguns frares celebrants; Oïu Missa i més encara contregueu amb cor joiós.

Per miracle tothom dona vostra pauca visió; un Sant Pare us féu Patrona de la televisió. Pel seu la meta i clara, instructiva i sense errors.

S'extingia vostra vida com gesol que acaba el blat, Crist a noces us convidà i us encalà el seu all. Podeu veure'l cara a cara somrient i lluminós.

Aclariu la nostra vista i també l'enteniment, alegre l'ànima trista, i el cor fred feu-lo roent. Si em balaga el cor encara, del Cel sigau freturats.

Planta humil, flor sense tara espargiu vostres olors. Ensenyeu-nos, Santa Clara, d'estimar el Senyor com vos.

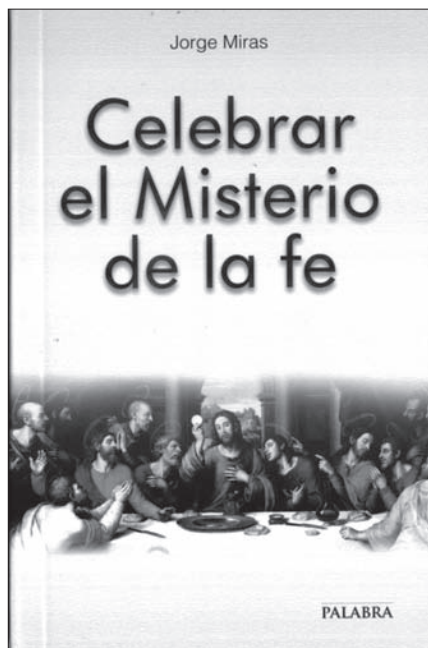
Música del Dr. Sebastià Parés i Jordana. Edicions de Fina Rifà i Simons.

com a virtut és sovint esmentada als versos, tant com a actitud personal, o com a característica de la vida comunitària de les seves monges. Sant Francesc, que inspirà Clara, i santa Agnès, la seva germana, són també personatges que surten a moltes cobles.

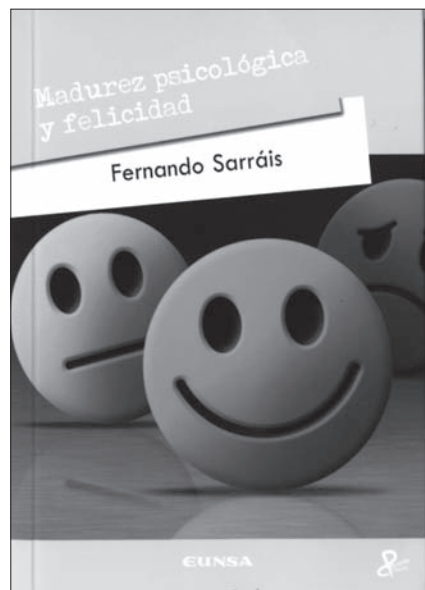
L'expansió de l'orde l'explica el poeta Pere Ribot en uns goigs d'Arenys de Mar del 1953, fets per celebrar el setè centenari de la mort de Clara: «Catalunya us acollia / i plantàreu l'heretat. / Tramuntana i malvestat / no trencaren l'harmonia.» Convents tan importants com els reials monestirs de Pedralbes de Barcelona i de Ciutadella de Menorca, que són d'origen medieval i encara perviuen, han publicat fulls de goigs, com també molts instituts caputxins l'han recordada i cantada.

L'any 1957 el papa Pius XII va declarar santa Clara patrona de la televisió. Uns elegants goigs decorats per Fina Rifà i versificats per Joan Castells —que acompanyen aquestes ratlles— reciten el miracle, origen del patronatge: «Per Nadal, tan malaltissa, / no us podeu moure del llit... / La paret d'enfront s'aclara / com un quadre lluminós. / Dins del quadre Déu us mostra / alguns frares celebrants; / Oïu missa i més encara / contregueu amb cor joiós.»

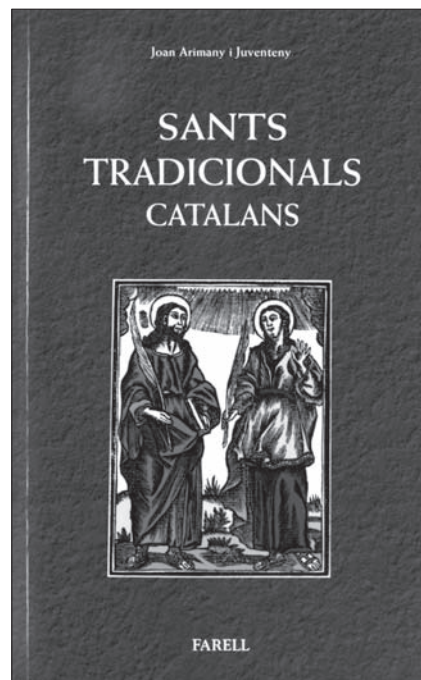
La popularitat de les germanes continua present a molts llocs. La fraternitat de clarisses de Vilobí d'Onyar va publicar uns goigs senzills l'any 1993 on, en rimes de Joan Carreres, s'explicava un cop més la història de la seva fundadora i l'ideari de la seva vida: «Les filles de Santa Clara / amb la força de la Fe / ens diuen: Déu ens estima / i ens donen la Pau i Bé.»

JORGE MIRAS**Celebrar el misterio de la fe**
Ediciones Palabra, 2013, 80 pàg.

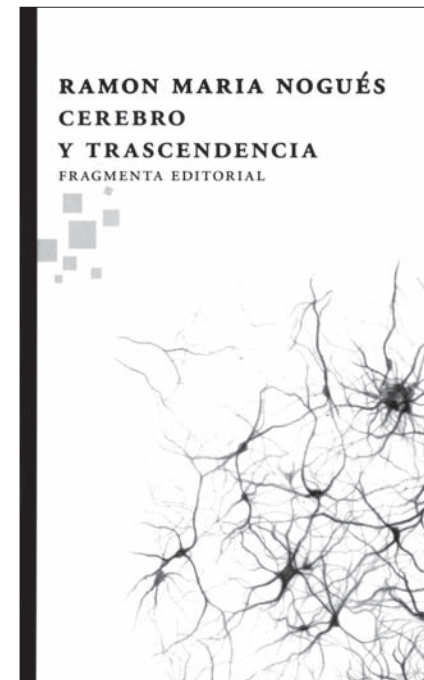
L'acció més important que viu un cristià és assistir a la santa missa i rebre la Comunió. Per valorar aquest fet, combregar amb més sentit i fugir de la rutina, estan escrites aquestes pàgines. Segons l'autor, Jorge Miras, doctor en Dret Canònic, «només amb l'ajuda de la fe aconseguim l'esperit humà intuir fins a quin punt l'Eucaristia és festa». I afegeix que es caracteritza sobretot pels «trets d'unitat fraterna, de comunió».

FERNANDO SARRÁIS**Madurez psicológica y felicidad**
EUNSA, 2013, 154 pàg.

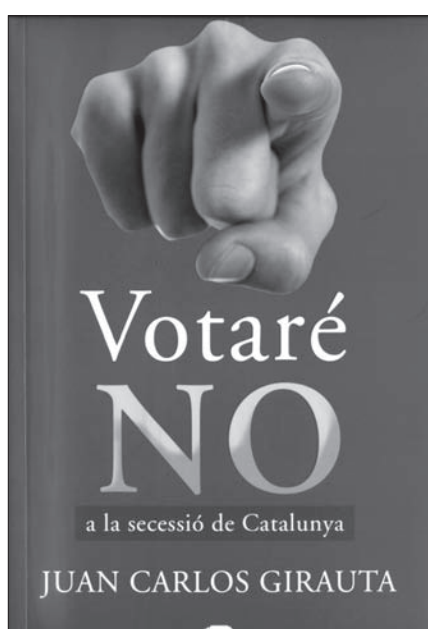
Aquest text recull una anàlisi rigorosa i molts consells per a aquells que desitgen viure amb llibertat interior, sense remordiment i desitjant ajudar molts altres a dur una vida sana, madura i feliç. Respon a preguntes nombroses i complexes com: quines són les característiques bàsiques de la maduresa psicològica?, com s'aconsegueix l'harmonia o equilibri entre cap i cor? o per què la por a patir dificulta ser feliç?

JOAN ARIMANY i JUVENTENY**Sants tradicionals catalans**
Farell Editors, 2013, 176 pàg.

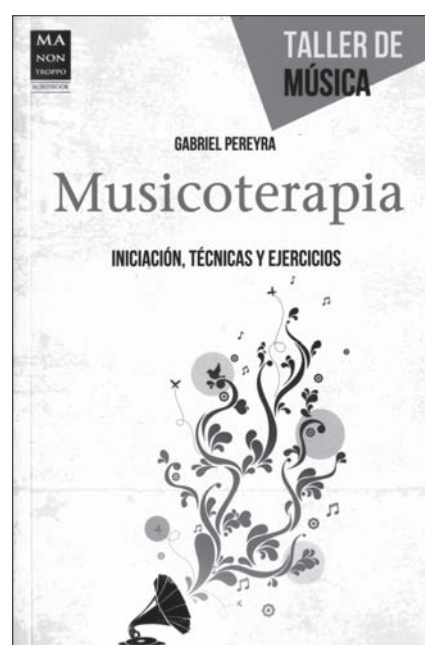
Els sants estan estretament associats a la cultura religiosa i popular. Aquesta obra és el complement perfecte del *Diccionari de sants històrics catalans*, escrit també per l'etnòleg Joan Arimany i publicat el 2011. Recull la tradició d'aquells sants i santes que han estat vinculats amb Catalunya, es dona a conèixer la seva biografia, els seus atributs característics i se'ls relaciona amb el patrimoni historicoartístic.

RAMON MARIA NOGUÉS**Cerebro y trascendencia**
Fragmenta Editorial, 2013, 252 pàg.

L'ésser humà, a diferència dels primats, disposa d'un cervell amb unes capacitats que van més enllà dels estereotips de supervivència. L'antropòleg Ramon Maria Nogués anomena amb el terme «trascendència» una sèrie d'activitats no orientades a la supervivència. La transcendència no és només religiosa, sinó que impregna tota la vida humana. Traducció al castellà de l'obra apareguda fa dos anys.

JUAN CARLOS GIRAUTA**Votaré no a la secessió de Catalunya**
Edicions B, 2013, 176 pàg.

L'analista polític Juan Carlos Girauta argumenta en aquest volum la seva postura en contra de la independència de Catalunya. «Els catalans tenim molt a perdre en aquest procés», afirma l'autor. En el cas que finalment es porti a terme una consulta sobre la secessió de Catalunya de la resta d'Espanya, Girauta creu que guanyarà el «no» i que llavors el nacionalisme català rebrà, sens dubte, «la lliçó de la seva vida».

GABRIEL PEREYRA**Musicoterapia**
Editorial Ma Non Tropo, 2013, 160 pàg.

Aquest és un llibre pensat per facilitar i promoure l'ús de la música i els seus elements (el so, el ritme, la melodia, l'harmonia) amb la finalitat de satisfer el benestar emocional i la salut física de la persona. Una obra escrita pel professor de música Gabriel Pereyra i adreçada a músics, professors, pedagogs musicals, terapeutes i melòmans que vegin en la música un vehicle per estimular la capacitat intuïtiva i la creativitat.

MARÍA ACASO**rEDUvolution. Hacer la revolución en la educación**
Editorial Paidós, 2013, 224 pàg.

Mentre tot es transforma, el món de l'educació roman igual, ancorat en un paradigma més proper al segle XIX que a les dinàmiques pròpies del segle XXI. Cal que s'iniciï la «rEDUvolution» o el que d'un temps ençà es coneix com «la revolució educativa». Els docents han d'acceptar que cal passar del simulacre a l'experiència, habitar l'aula i deixar d'avaluar per passar a investigar.

FERNANDO SÁNCHEZ SALINERO**¡No es una crisis! Es un cambio estructural**
Plataforma Editorial, 2013, 288 pàg.

Fernando Sánchez Salinero, consultor estratègic especialitzat en el desenvolupament de projectes, dona a conèixer al llarg d'aquestes pàgines que el concepte «crisi» només és una maniobra de distracció dels dirigents polítics perquè la ciutadania no s'adoni del que de veritat passa. L'autor aporta una sèrie d'eines i reflexions per comprendre el canvi social més gran que s'està produint en la història.

Crítica literària

Assaig humanístic novel·lesc

En començar aquest escrit pensava: potser et fiques en terreny aliè, perquè tu, normalment, fas crítica o ressenya de novel·les i ara vols parlar del llibre de mossèn Malgosa. Doncs sí, perquè el mateix subtítol me'n dóna llicència, i la bondat de l'autor m'esperona a defugir qualsevol escrúpol.

Si reescrivís part de la introducció o simplement de la contraportada, ja podria donar la feina per feta i, a més, millor del que jo pugui dir. No us estranyi que les utilitzi.

Per començar, l'autor és cofundador del nostre setmanari, per tant, «més conegut i amic, que no pas saludat», com diria Pla.

Mossèn Malgosa té, per ofici, la ploma del periodista i amaneix la profunditat del pensament amb una glossa àgil i així apropa la lectura a tots els lectors, no només als lletraferits. Aquesta habilitat novel·lesca us agrada.

El llibre, o més ben dit els dos llibres d'aquest únic volum, tenen un to un xic diferent. En el llibre I, hi trobem retalls de vides que ens fan entrar en la quotidianitat que ens toca viure, i no defuig cap tema punyent dins la normalitat.

FRANCESC MALGOSA i RIERA
Vides en joc
Editorial Claret, 2013, 408 pàg.

Parlar de la mort pot fer sentir incòmode, o encara més, la vivència que tots hem viscut de més o menys a prop; parlar del divorci fa de mal plantejar, si no és des de la comprensió i l'amistat. Malgosa fa l'explicació de cada tema a través de la vivència, com ell diu novel·lesca, i a continuació trobareu la seva «confidència» que ens ajuda a reflexionar.

Temes complicats com l'educació dels fills, les seves diferències com a persones i les formes d'actuar dels pares, també en la formació com a creients, dóna molt de si. Tots sabem el pa que s'hi dóna, en la pretesa llibertat, com a valor, i que ens pot fer oblidar que estem educant.

Els pares, l'espòs, la muller, el casori..., en fi, la nostra vida, sota la mirada amorosa i comprensiva, alhora que reflexiva i, si cal, sense perdre el sentit

de l'humor, tan necessari per a qui vol fer pedagogia.

El llibre II l'anomena *Joc escondit al cor de senzilles històries de sempre*. En aquest fa un recull de les millors flors de quan signava *Xesc Solius a Catalunya Cristiana*, i fa bé, perquè la tria ens és ben actual, tant com els fets o problemes que ens plantegen.

Mireu què diu al final de la introducció d'aquest llibre II: «Ara que ja sóc entrat en anys, em permeteu una confiança, oi? Rellegint aquestes narracions no sé si per tou, per tendresa davant del fet humà, per evocacions imaginàries del passat, per l'espessor de la sensibilitat acumulada... he vestit alguna llàgrima. No ho digueu a ningú.»

En llegir-lo, segur que em concedireu la vostra aprovació per esquitxar-vos en aquest text, ben treballat, que us

haurà acompanyat, a la secció literària. Com feien molts grans novel·listes que, a través d'aquest art, ens ajudaven a ser millor persones.

Gràcies, mossèn.

Pere Fàbregues
Libreter
pere.fabregues@yahoo.es

Crítica cinematogràfica

Cinema per a creients

MARY'S LAND (TIERRA DE MARIA)

DIRECTOR:

Juan Manuel Coteló.

INTÈRPRETS: Carmen Losa, Juan Manuel Coteló, Emilio Ruiz, Luis Roig, entre altres.

GÈNERE: Comèdia dramàtica, religiós.

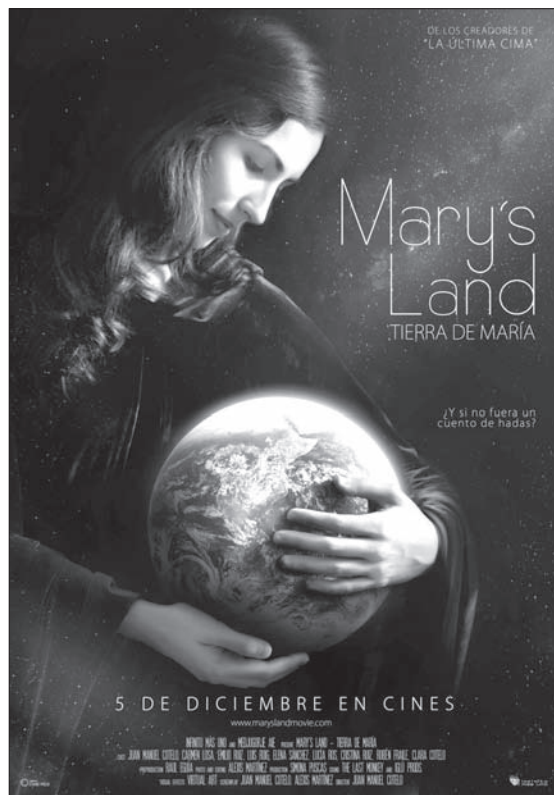
116 minuts.

Espanya, 2013.

La nova pel·lícula de Juan Manuel Coteló és una proposta audaç i innovadora que, més enllà dels relats d'aparicions, fins i tot, més enllà de la figura de la Mare de Déu, ens vol mostrar la urgència perquè l'ésser humà es trobi amb Déu.

El punt de partida de *Mary's Land* és una investigació que emprèn un agent dubitatiu i sagaç a la vegada interpretat estupendament pel mateix Coteló, a l'estil de 007, però que es presenta com «l'advocat del diable», sota les ordres de la seva misteriosa cap (l'actriu Carmen Losa resulta creïble a la vegada que contribueix al to d'humor). El motiu és apropar-se a l'experiència dels que diuen que creuen en Déu o que manifesten una relació especial amb «la Mare», que no és sinó Maria de Natzaret.

El començament, amb un to de comèdia, no només és intel·ligent, sinó que atrau l'atenció de l'espectador. L'ombra

de Malick es nota en l'eloqüència de la fotografia, en la força de la banda sonora i en la semblança de la posada en escena. Els actors no professionals de vegades són brillants, sobretot els nens, malgrat que en alguns moments declamen.

La investigació es desplega en diferents viatges i entrevistes que tenen l'avantatge d'internacionalitzar el missatge. Els tocs d'humor, marcats pel

protagonista, acompanyen la varietat dels testimonis: així un empresari convertit en buscador de Déu, una model que presenta emocionada la força de la fe, un infermer que recorre els carrers marginals i que convida a pregar, un metge avortista que ha canviat de vida i desenvolupament personal, fins a una cantant que ara des de la malaltia proclama la grandesa de Déu. Més espontànies són les trobades amb les prostitutes, els pagesos o les mateixes vidents. En alguns moments els diàlegs, interessants, s'allarguen massa i acaben per estendre el metratge fins a gairebé dues hores, la qual cosa provoca que l'atenció decaigui.

Com a fons i destinació es marca el pelegrinatge de Medjugorje per a la trobada amb Maria. Però no es tracta d'una hagiografia a l'ús. El guió busca aproximar-se a l'experiència de la gràcia de Déu que ens visita. La tensió dramàtica desemboca en l'entrevista amb la jove curada d'una paràlisi greu que ens obre amb una senzillesa eloqüent al misteri del que és extraordinari. Aquest moment, juntament amb l'entrevista al transvestit, aconsegueixen transparentar autenticitat, i un cert «estat de gràcia» de la càmera.

La intenció evangelitzadora i comunicadora del director tria el camí del cor,

transmetre l'experiència de la trobada que emociona i que canvia la vida. El punt de partida de la investigació de la raó opera de contrapunt. Amb tot, a l'advocat del diable se'l veu ràpidament que està disposat a canviar de bàndol. Això probablement estreny l'apropament a un públic més allunyat que busca amb el cap malgrat que també s'ausculti el cor. A pesar d'aquesta limitació, l'opció és atractiva perquè manté una ingenuïtat que no és hipostasiada sinó que sosté un aire de senzillesa i veracitat.

Coteló és un evangelitzador i un comunicador, sens dubte. La seva aportació és aire fresc en l'actual panorama on el cinema es queda tantes vegades sense arguments i a l'Església li costa trobar imatges significatives. Té el mèrit d'una cinema fet amb pocs mitjans però amb dignitat. Les imatges contemplades a la pantalla gran resulten d'una gran bellesa i aquí Alexis Martínez aporta una estètica cada vegada més interessant.

L'èxit de *La última cima* no va ser cap casualitat. *Mary's Land* fa un pas més enllà. Tècnicament també s'hi percep el progrés. El repte continua sent fer cinema per al públic allunyat més que per al públic convençut. No són temps fàcils per al cinema independent, però a *Mary's Land* la part de ficció funciona, fins i tot, a estones, millor que el documental, i potser el proper pas serà una història de ficció.

Esperem que l'èxit acompanyi aquesta proposta perquè s'entreeu que la factoria «Infinito + 1» encara té molt bones propostes per oferir.

Peio Sánchez
Director del Departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

El plàncton marí i el canvi climàtic

Molts dels actuals lectors habituals d'aquesta pàgina de «Ciència» segurament que, en llegir el títol de l'article d'avui, deuen haver pensat que ja ens estem fent pesats. Això ja és massa! Per què parlar tant del canvi climàtic? Perdoneu, però m'he trobat amb un tema que encara no havia esmentat i m'ha semblat tan interessant que no he pogut resistir la temptació de fer-vos-en cinc cèntims. La revista *Nature Climate Change* ha publicat un article que exposa com la temperatura de l'aigua del mar té una importància molt gran en el manteniment del sistema tan delicat del plàncton marí. I, com tothom sap, aquest sistema és un ingredient essencial per a l'equilibri ecològic del nostre planeta.

Per plàncton s'entén, ja ho sabeu, el conjunt de tots els organismes que es troben en suspensió, i deixant-se portar pels corrents, tot formant comunitats en els mars i oceans. Són els vivents microscòpics els que en constitueixen la part més nombrosa, però també n'hi ha de ben visibles a simple vista. Els que pertanyen al regne vegetal constitueixen el fitoplàncton i són els que esdevenen la porta d'entrada de l'energia solar per a la vida de tot el sistema, gràcies a la funció clorofil·lica que hi fan. Són les esquizofícies, les diatomees, les feofícies, els dinoflagel·lats... La

Vista al microscopi de cèl·lules de diatomees marines («*Rhizosolenia setigera*»), important grup de fitoplàncton.

resta està constituïda pel zooplàncton, del regne animal: protozous, larves de mol·luscs, celenterats... i, sobretot, petits crustacis de l'ordre dels eufausiacis que constitueixen el krill, que és el principal aliment de molts peixos i cetacis.

Pel que acabem de dir ja es veu la importància que té el plàncton per a la vida marina: de què viurien els peixos que nosaltres mengem si no existís aquest conjunt d'organismes? Però més important és encara l'acció que realitza el fitoplàncton de cara a regular el diòxid de carboni de l'atmosfera de la Terra. Ho recorda Thomas Mock, autor principal de l'article mencionat. Ens hi diu: «El fitoplàncton és responsable de la meitat del diòxid de carboni que s'elimina naturalment de l'atmosfera». És tan gran aquesta quantitat que faria desaparèixer la vida sobre la Terra en poc temps si desaparegués del tot el plàncton. Seria la mort per a tots els qui respiren en pocs segles!

Ara bé, s'ha vist, segons aquest article de Mock, que l'escalfament global de l'oceà està alterant el conjunt planctònic, ja que modifica els cicles químics que es fan en les capes superficials dels oceans i... és tan fràgil el plàncton! Ens hem de fer càrrec de la importància que té fer frenar el canvi

climàtic. Poc podem fer nosaltres individualment, és clar, però posem-hi el nostre granet de sorra, bo i ajudant que s'eviti l'escalfament climàtic que tant ens perjudica!

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

45. El millorament genètic dels vegetals

És una altra qüestió molt important plantejada per la biologia actual. I per què és important? Molt senzillament: perquè un dels problemes més colpidors que té ara la humanitat és el de com posar fi a la fam en el món, cosa que caldrà solucionar fent que hi hagi aliments per a tothom, millorant, és clar, sobretot la producció vegetal. Aquest problema es veu més greu quan hom constata que la població mundial augmenta molt de pressa. Per donar només un exemple: tenim davant dels ulls una estadística que diu que el nombre d'habitants a la Xina i l'Índia era l'any 1961 de 669 i 452 milions, respectivament, i que passaren en el cens del 2000 a ser 1.290 i 1.016 milions, o sigui en total més del doble. No tenim a mà cap altra estadística més recent, però podem imaginar-la. I si hi afegíssim els països africans i altres, tots ho sabem prou que també hi trobaríem un creixement notable. Cal, doncs, aconseguir que l'agricultura sigui més productiva, i això ens fa recórrer a la genètica. Què podem dir-hi, segons sabem, del que s'ha fet fins ara?

A la dècada dels 40 s'inicià la «revolució verda»

Des de fa segles els agricultors s'han esforçat a millorar genèticament els cultius fent «selecció artificial» de les plantes més productives. Encara no existia la ciència que ara anomenem «genètica» però bé podem dir que les plantes cultivades fins al segle XX ja eren fruit d'una manipulació gradual que anava aconseguint vegetals dotats d'uns gens més aptes per a la nostra alimentació. Però és ara fa poc més d'un segle quan es comença a voler aplicar

les troballes d'aquesta nova ciència. La paraula «genètica» va ser introduïda el 1906 per l'anglès William Bateson en una reunió científica sobre la hibridació de plantes cultivades. El coneixement científic de la base de l'herència i de les mutacions inspirà ben aviat assajos d'estratègies per a la modificació genètica amb encreuaments entre espècies cultivades i també entre cultivades i silvestres.

I arribem als anys 40 quan ja s'havien aconseguit resultats prometedors amb l'explotació del «vigor híbrid», o sigui amb resultats de més consistència obtinguts amb aquests encreuaments, sobretot entre línies pures, amb varietats de bona aptitud. I acabada la Segona Guerra Mundial, davant de l'augment de la necessitat d'aliments, es produí, d'acord amb aquelles troballes, una intensificació de l'agricultura, amb una millora de rendiment, cosa que acabà anomenant-se la «revolució verda».

Aquí és obligat citar l'americà Norman Borlaug, premi Nobel de la Pau el 1970, que a partir del 1944 va desenvolupar una gran tasca a Mèxic, per encàrrec de la Fundació Rockefeller. Va portar a cap una millora de la producció de diversos cultius bàsics mexicans i va preparar científics joves per continuar el que ell havia iniciat. El seu treball combinava les tècniques tradicionals disponibles amb els nous coneixements per obtenir varietats de blat i d'arròs. El 1948 ja aconseguia dues varietats que superaven el rendiment de qualsevol dels blats cultivats a Mèxic fins aleshores. I seguien més consecucions. Introduïdes a l'agricultura s'arribà a duplicar la producció que s'obtenia anteriorment. Les varietats

tan productives van ser introduïdes a l'Índia per Monkombu S. Swaminathan, de l'Institut d'Investigació Agrària d'aquell país: el 1963 sembraren 100 kg de quatre de les varietats de Borlaug, després 250 tones i dos anys més tard s'arribà a les 18.000 tones. Una cosa semblant es pogué fer al Pakistan i també a la Xina i a Amèrica del Sud. I així s'aconseguí millorar les condicions de vida de milions de persones. No és immerescudament que Borlaug rebés el Nobel de la Pau el 1970.

Aquesta meravella de producció, promoguda per la revolució verda es devia a haver sabut combinar els gens que eren resistents a malalties, i que tenien insensibilitat a certs canvis climàtics, i al mateix temps amb un bon rendiment volumètric de la llavor. Per això es va aplicar també el mètode al blat de moro i a d'altres cereals.

I a principis del segle present ja es parla d'«agricultura sostenible»

Segons diu la FAO del 1960 al 2000 es duplicaren les àrees irrigades dels països asiàtics, i al mateix temps el consum de fertilitzants es multiplicava per trenta. També s'augmentà molt la quantitat de noves varietats i híbrids de diverses espècies cultivades i, ja ho sabem, totes les masses piquen, la superproducció de les noves varietats va obrir la porta a una utilització abusiva de productes fitosanitaris (contra les malures de les plantes), de monocultiu i de pèrdua o abandonament de les varietats primitives de molts vegetals, a part de la intensificació de productes insecticides, com el DDT i altres, i herbicides, com el

2,4-D. Això va provocar el que ja us heu imaginat: aparició d'insectes i males herbes resistents a aquests compostos químics per selecció natural, cosa que obligà a idear-ne de més enèrgics, i per consegüent més tòxics.

Resultat de tot això? Encariment de les pràctiques agrícoles i desforestació en moltes zones del planeta, a part de la pèrdua de cultius familiars en benefici de terratinents i grans companyies, amb l'emigració de pobres cap a les grans ciutats. Tot això va fer pensar en la conveniència de trobar noves tecnologies. Molts ja en van començar a parlar a la dècada dels 80. És el que ara s'anomena «agricultura sostenible». Es tracta de substituir els monocultius per la rotació programada de diferents cultius i modificar la utilització de fitosanitaris (pesticides i herbicides), substituint-los per controls de plagues i altres sistemes més biològics de defensa, i abonar els camps amb residus orgànics naturals, amb microorganismes fixadors del nitrogen, i altres mitjans que deixin més de banda els productes químics.

I, finalment, millorar la producció amb organismes transgènics. Aquí hi ha hagut polèmica, però ens diu el Dr. Jouve (p. 442 del seu llibre) que cal tenir en compte «les greus conseqüències socials, l'impacte ambiental i la pèrdua de recursos biològics provocada per l'agricultura del segle XX, abans d'emetre un judici negatiu i precipitat sobre els organismes modificats genèticament o transgènics, que en certa manera han sorgit com una solució per alleujar els problemes que hem dit». Creiem que aquest advertiment és molt assenyat. Del que s'ha fet en matèria de transgènesi en parlarem al pròxim capítol.

Des del carrer

JUAN ZAYAS, SECRETARI GENERAL DEL GRUP D'ENTITATS CATALANES DE LA FAMILIA

«Cerquem diàleg i reconciliació»

Margarita Borrull Puigarnau

Juan Zayas, de 69 anys, de mirada observadora i posat tranquil, comparteix amb nosaltres la seva experiència com a voluntari i secretari general del GEC (Grup d'Entitats Catalanes de la Família). Col·labora des de fa més de quinze anys i a temps complet en aquesta associació i també a *Somjoves futurs emprenedors* i Plataforma per la Família ONU 2014, creades posteriorment. Afirmar que la família «camina coixa» per la manca d'atenció en polítiques familiars de les administracions públiques. I que hem avançat en el tracte més amistós entre els membres de la família, tot i que s'ha permès una tolerància poc educativa. Per a més informació: www.sobrelafamilia.org, tel. 933 136 689, 665 886 419, gec@sobrelafamilia.org.

Què és el GEC de la família?

És una associació sense afany de lucre nascuda el 1993 amb la finalitat de defensar la família i els seus valors.

Què és la mediació familiar?

Al GEC Família es va crear el 2011 el servei gratuït de «mediació en família» a través de la qual es pretén pal·liar en la mesura del possible aquelles situacions de conflicte

convivencial en la família.

A qui va destinat aquest servei gratuït que ofereix el GEC?

Es poden beneficiar d'aquest servei extrajudicial la família i els seus membres, tant personalment com en grup.

El servei de mediació és efectiu per a certes problemàtiques familiars?

Al GEC Família, ens caracteritza el fet de ser «escoltadors» cercant en tot moment que aparegui el diàleg i la reconciliació fent servir el vehicle de la comunicació, que és la clau de l'èxit. L'eficàcia, per tant, sempre ve donada per la decisió dels cònjuges o parella que prenen lliurement les seves decisions favorables, i de la comprensió per reparar el mal que hi ha.

Carlos García Martínez

Pensant-ho millor

Francesc Riu,
salesià
President de
la Fundació Rinaldi

La família avui

Al papa Francesc no li fa cap il·lusió perdre temps. Els qui creien que la seva delicada salut posaria fre al ritme de treball que va iniciar el mes de març passat, ja s'han adonat del seu error. L'amor a l'Església i el servei als més necessitats el mantenen ocupat dia rere dia. Ni durant el mes d'agost va caure en la temptació d'esbargir-se una estona. Sap que no tindrà gaire temps per fer totes les coses que vol fer, i no s'atura. Lloat sigui Déu!

Ara ha posat en marxa una iniciativa que el tindrà ben entretingut durant un parell d'anys, sense abandonar altres compromisos que reclamen cada dia i cada setmana la seva atenció. Ha arribat el torn a la família, que ha esdevingut una opció preferent. No perquè les altres no ho siguin, de preferents, sinó perquè la família té una importància cabdal. No solament per a l'Església, sinó, més encara, per a tota la societat.

A més de preferent, ara la família és una qüestió urgent. Per això, l'estudi de la situació en què es troba la família, «en el context de la nova evangelització», ha justificat la convocatòria d'una Assemblea General Extraordinària del Sínode dels Bisbes, que ja té data: es realitzarà del 5 al 19 d'octubre del 2014. Aquesta serà una primera Assemblea, que prepararà el treball per a una segona, de caràcter ordinari, que serà convocada per a l'any 2015.

Juntament amb la primera convocatòria, ja s'ha enviat a totes les diòcesis del món un qüestionari que rebra milions de respostes, provinents de parròquies, moviments, associacions, institucions religioses, universitats, laics compromesos, preveres i bisbes. Aquest qüestionari planteja 38 qüestions que requeriran pregària, reflexió i respostes escrites. Totes les qüestions convergeixen en un únic objectiu: fer una radiografia completa de la situació de la família avui arreu del món, i tot amb vista a l'acció que justifica l'Església i la seva missió: la transmissió del missatge de l'Evangelí.

Mai fins avui no s'ha fet un estudi sociològic d'aquestes característiques. La importància i la transcendència de la família, des de tots els punts de vista el justifiquen plenament. Acabat l'Any de la Fe, tot fa pensar que el 2015 serà l'Any de la Família. Qui posarà en dubte que el papa Francesc sap cap on va i com anar-hi? I no vol caminar sol, sinó que té prou empenta com per moure tota l'Església. Tant de bo que el seu afany missioner se'ns encomani.

Rauxa

Una experiència de silenci

Des de temps immemorial els humans ens hem reunit al voltant del foc per escalfar-nos i cuinar. Més enllà d'aquestes finalitats immediates qui s'hagi estat sovint davant d'un foc a terra en família haurà comprovat el bé que fa aquesta senzilla experiència domèstica. En aplegar-se a la vora del foc i posar atenció en les flames la conversa es fa més tranquil·la o desapareix. Aleshores es fa un gran silenci compartit que és un bàlsam per a l'ànima i que prepara per al repòs de la nit. Contemplar com es crema la llenya no és una experiència trivial ni una pèrdua de temps; és una manera d'acostumar-se a la concentració, a l'estabilitat i al ritme pausat, que

són imprescindibles per poder reflexionar i tenir una vida profunda.

A la nostra civilització aquesta escena ha estat substituïda per l'omnipresent pantalla del televisor o de l'aparell de torn. Són succedanis que fins i tot quan provoquen un cert silenci aquest no és mai fructífer, sinó estèril, buit i fred. És el resultat d'un bombardeig constant d'imatges, sons i missatges interessats que reforcen l'individualisme i fan l'ànima més inestable. Avui, per raons òbvies, la majoria de famílies no poden trobar-se a la vora del foc, però almenys conserven la llibertat de poder prescindir de pantalles i conversar pausadament.

Eduard Brufau

